

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

KLASA: 602-04/22-03/45

URBROJ: 2158-83-06-22-1

Osijek, 13. travnja 2022.

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE UNUTARNJE PROSUDBE SUSTAVA ZA OSIGURAVANJE I UNAPREĐIVANJE KVALITETE

Usklađenost studijskih programa i fonda Knjižnice

Osijek, ožujak 2022.

azvo

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

SADRŽAJ

1. Uvod	4
2. Povjerenstvo za unutarnju prosudbu	7
3. Postupak unutarnje prosudbe	9
3.1. Cilj unutarnje prosudbe	9
3.2. Zadatci Povjerenstva	10
3.3. Materijali za prosudbu	10
3.4. Hodogram unutarnje prosudbe	10
3.5. Izvješće o unutarnjoj prosudbi	11
3.5. Ograničenja	11
4. Prikaz rezultata.....	13
4.1. Zastupljenost obvezne i izborne literature (ima/nema) na fakultetu (svi odsjeci)	13
4.2. Postotak literature u zastupljenoj literaturi koja zadovoljava uvjet od 20% primjeraka za obveznu literaturu i 10% primjeraka za izbornu literaturu s obzirom na broj upisanih studenata za cijeli Fakultet (svi odsjeci i katedre)	13
4.3. Zastupljenost obvezne literature (ima/nema) po odsjecima	14
4.4. Postotak literature u zastupljenoj literaturi koja zadovoljava uvjet od 20% primjeraka za obveznu literaturu i 10% primjeraka za izbornu literaturu s obzirom na broj upisanih studenata po odsjecima i katedrama	19
4.5. Kumulativna zastupljenost obvezne i izborne literature po odsjecima i katedrama (ima/nema)	25
4.6. Kumulativni postotak literature u zastupljenoj literaturi koja zadovoljava uvjet od 20% primjeraka za obveznu literaturu i 10% primjeraka za izbornu literaturu s obzirom na broj upisanih studenata po odsjecima i katedrama	26
5. Zaključci	28
6. Preporuke	32
7. Literatura	33

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

8. Prilozi.....34

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

1. Uvod

Uloga i djelovanje visokoškolskih knjižnica u Republici Hrvatskoj propisani su zakonima i standardima iz područja knjižničarstva te zakonima, pravilnicima i kriterijima vezanima uz visoko obrazovanje. Ustrojstvo i upravljanje svake pojedine fakultetske knjižnice određeno je statutom i drugim općim aktima fakulteta čiji je knjižnica sastavni dio te vlastitim knjižničnim pravilnikom o radu.

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti¹ uređuje knjižničnu djelatnost, osnivanje i prestanak rada knjižnica, ustrojstvo i upravljanje svim vrstama knjižnica. Prema Standardima za visokoškolske knjižnice u Republici Hrvatskoj fakultetska knjižnica je „knjižnica specijalnog tipa organizirana kao središnja knjižnična jedinica sa ili bez pridruženih odjelnih knjižnica“², a jedan od njezinih obveznih zadataka je „izgradnja fondova koja uključuje istraživanje i praćenje potreba i zahtjeva korisnika, analizu strukture i sadržaja fondova sveučilišne i srodnih knjižnica, izgradnju i vođenje nabavne politike, selekciju građe, dezideratu, predakcesiju i akcesiju, pročišćavanje i evaluaciju fondova.“³ Prema Statutu Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku fakultetska knjižnica je „ustrojbeno jedinica Fakulteta za obavljanje knjižnično-informacijske zadaće i poslova vezanih za nastavne, znanstveno-istraživačke i stručne potrebe Fakulteta.“⁴

Kako su se Standardi za visokoškolske knjižnice u Republici Hrvatskoj iz 1990. godine oslanjali prvenstveno na kvantitativne pokazatelje kvalitete knjižnica, 2006. godine organizirano je Povjerenstvo za izradu standarda za visokoškolske knjižnice koje je izradilo nacrt Standarda i smjernica razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj. U tom se nacrtu ističe da kvantitativni pokazatelji poput veličine knjižničnog fonda i broja zaposlenog osoblja sami po sebi ne osiguravaju kvalitetu, već da je potrebno i kvalitativno vrednovanje u odnosu s potrebama korisnika fakultetske knjižnice.⁵ No, da bi se

¹ Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019). [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na:

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html

² Standardi za visokoškolske knjižnice u Republici Hrvatskoj. //Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 33, 1 – 4 (1990), str. 203

³ Isto.

⁴ Statut Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (pročišćeni tekst). [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.ffos.unios.hr/download/statut-filozofskog-fakulteta-osijek-procisceni-tekst.pdf>

⁵ Usp. Standard i smjernice razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj (2008), str. 4. [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/473>

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

moglo govoriti o kvalitativnom vrednovanju fonda knjižnice Filozofskoga fakulteta Osijek što je tema ovoga Izvješća, potrebno je prvo izložiti osnove nabavne politike propisane za visokoškolske knjižnice.

Izgradnja fonda knjižnice treba biti temeljena na neovisnoj stručnoj prosudbi knjižničara i na načelima kvalitete i relevantnosti za korisničku zajednicu te javno objavljenim smjernicama za nabavu, dok se nabava mora provoditi na način koji će zadovoljiti sve studijske programe matične ustanove, vodeći svakako računa o promjenama u programima.⁶ Knjižnični se fondovi mogu formirati kupnjom, zamjenom, darom i obveznim primjerkom, na temelju razrađene nabavne politike. Nabavnu politiku utvrđuju knjižničari u suradnji s odgovarajućim stručnim i savjetodavnim tijelima pri fakultetu.⁷

Knjižnica Filozofskoga fakulteta Osijek ima definiranu nabavnu politiku vlastitim pravilnikom i smjernicama. Prema čl. 3. Pravilnika o radu knjižnice Filozofskoga fakulteta Osijek „o nabavnoj politici Knjižnice brine se voditelj Knjižnice u suradnji s Knjižničnim odborom, katedrama i odsjecima. Nabavna politika vodi se sukladno Smjernicama za nabavu građe u Knjižnici Filozofskog fakulteta u Osijeku odnosno potrebama znanstvenog, istraživačkog, nastavnog i stručnog rada.“⁸ Smjernice za nabavu u knjižnici Filozofskoga fakulteta Osijek ukazuju, kao i nacrt Standarda i smjernica razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj, da nisu dovoljni samo kvantitativni (brojčani), već i kvalitativni pokazatelji (sadržajni) da bi se izvršilo vrednovanje knjižničnog fonda. Također, napominje se da se redovitim vrednovanjem fonda ukazuje na nedostatke, pomaže u njihovom otklanjanju i poboljšava nabava.⁹

Kada se govori o vrednovanju visokoškolskih knjižnica, osim zakona i standarda iz područja knjižničarstva, određenoga fakulteta i same pojedine fakultetske knjižnice, treba imati na umu zakone, pravilnike i kriterije vezane uz visoko obrazovanje, a koji se odnose na knjižnice kao sastavnice visokoškolskih ustanova. Tako su oko pitanja vrednovanja visokoškolskih, odnosno fakultetskih knjižnica mjerodavni Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 139/13), Pravilnik o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih

---

⁶ Isto, str. 6.

⁷ Usp. Standardi za visokoškolske knjižnice u Republici Hrvatskoj. //Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 33, 1 – 4 (1990), str. 206.

⁸ Pravilnik o radu knjižnice Filozofskoga fakulteta Osijek. [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na:

<https://www.ffos.unios.hr/glasnik/dokumenti> Filozofski fakultet Osijek • Hrvatska • OIB 58868871646 • IBAN HR8423600001102484368 • MB 3014185

⁹ Smjernice za nabavu u knjižnici Filozofskoga fakulteta u Osijeku. [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.ffos.unios.hr/download/smjernice-za-nabavu.pdf>

učilišta i studijskih programa (NN 9/2005), Kriteriji za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta¹⁰ i Kriteriji za vrednovanje veleučilišta i visokih škola¹¹. Prema tome, Kriteriji za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta propisuju omjer broja primjeraka građe po studentu – 20% obvezne literature i 10% dopunska literature, omjer koji je korišten u izradi statističkih podataka i zaključaka u ovome Izvješću.

Usklađenost studijskih programa i fonda knjižnice oblik je kvantitativnog i kvalitativnog vrednovanja koje je provelo Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe u 2021. godini.

U sklopu unutarnje prosudbe sustava za kvalitetu analizirana je usklađenost studijskih programa i fonda knjižnice Filozofskoga fakulteta Osijek te je izrađeno izvješće na temelju prikupljenih podataka i ponuđene su smjernice za unapređivanje kvalitete fonda Knjižnice u skladu s promjenama i zahtjevima studijskih programa.

Analiza postojećeg stanja obuhvaćala je prikupljanje i analizu sljedećih podataka:

- prikupljanje, uređivanje i analiza statističkih podataka koji se odnose na popise literature svakog pojedinog kolegija svih studijskih grupa Filozofskog fakulteta Osijek, odnosno na postotak usklađenosti potreba za literaturom na svakom pojedinom studijskom programu i fondu Knjižnice
- prikupljanje i analiza relevantne interne dokumentacije FFOS-a koja se odnosi na studijske programe
- prikupljanje i analiza relevantne interne dokumentacije FFOS-a koja se odnosi na knjižnični fond knjižnice Filozofskog fakulteta Osijek
- prikupljanje i analiza relevantne vanjske dokumentacije koja se odnosi na knjižnični fond visokoškolskih knjižnica

¹⁰ Kriteriji za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta Agencije za znanost i visoko obrazovanje. [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/vvivs/73-vrednovanja-visoko>

¹¹ Kriteriji za vrednovanje veleučilišta i visokih škola Agencije za znanost i visoko obrazovanje. [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/vvivs/73-vrednovanja-visoko>

2. Povjerenstvo za unutarnju prosudbu

Sustav za osiguravanje i unapređivanje kvalitete predviđa različite mjere za osiguravanje kvalitete. Uz vanjsku prosudbu predviđeno je više internih mjera, uključujući i provedbu unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete. Provođenje unutarnje prosudbe predviđeno je i Priručnikom kvalitete Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (2018.). Unutarnja prosudba sustava za osiguravanje kvalitete na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu: Filozofski fakultet ili Fakultet) provodi se na temelju obveza utvrđenih Strategijom razvoja Filozofskoga fakulteta u Osijeku za razdoblje od 2022. do 2026. godine usvojenim na 5. sjednici Fakultetskoga vijeća u akademskoj godini 2021./2022. održanoj dana 16. veljače 2022. godine.

Na temelju članka 23. Statuta Filozofskog fakulteta – pročišćeni tekst i Priručnika za osiguravanje i unapređivanje kvalitete obrazovanja i znanstvenoistraživačkog rada na Filozofskom fakultetu Osijek, dekan izv. prof. dr. sc. Ivan Trojan 3. rujna 2021. godine donio je Odluku o imenovanju povjerenstva za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete (KLASA: 602-04/21-04/99, URBROJ: 2158-83-02-21-1), kojom se članovima Povjerenstva za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete u 2021. imenuju:

1. Kristina Kiš, voditeljica knjižnice Filozofskog fakulteta Osijek, predsjednica, predstavnik administrativnog osoblja (Knjižnica Filozofskog fakulteta Osijek)
2. Prof. dr. sc. Zoran Velagić, zamjenik predsjednice, predstavnik nastavnika (Odsjek za informacijske znanosti)
3. Prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog, članica, predstavnik nastavnika (Odsjek za informacijske znanosti)
4. Dr. sc. Sanja Simel Pranjić, poslijedoktorandica, članica, predstavnik suradničkih zvanja (Odsjek za pedagogiju)
5. Sergej Filipović, asistent, član, predstavnik suradničkih zvanja (Odsjek za povijest)
6. Mario Varga, voditelj Ureda za računovodstveno-financijske poslove u središnjoj službi, član, predstavnik administrativnog osoblja (Ured za računovodstveno-financijske poslove u središnjoj službi)
7. Dino Radmilović, dipl. knjižničar, član, predstavnik vanjskih dionika (Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek)

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

8. Petra Bešlić, studentica III. godine preddiplomskog sveučilišnog studija Engleski jezik i književnost i Mađarski jezik i književnost, članica, predstavnica studenata

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

3. Postupak unutarnje prosudbe

Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete u 2021. godini imenovano je odlukom dekana Filozofskog fakulteta izv. prof. dr. sc. Ivana Trojana od 3. rujna 2021. godine. Istom je odlukom za temu provedbe unutarnje prosudbe određena Usklađenost studijskih programa i fonda knjižnice. Povjerenstvu je za podnošenje izvješća dan rok do 31. ožujka 2022. godine.

U nastavku ovog poglavlja opisani su ciljevi unutarnje prosudbe, zadaci Povjerenstva, materijali za prosudbu, hodogram rada, samo izvješće i naposljetku ograničenja na koje je Povjerenstvo naišlo tijekom rada.

3.1. Cilj unutarnje prosudbe

Cilj je unutarnje prosudbe sustava za kvalitetu u 2021. bio analiza usklađenosti studijskih programa koji se izvode na Filozofskom fakultetu u Osijeku na preddiplomskoj i diplomskoj razini i fonda knjižnice Filozofskoga fakulteta Osijek. Realizacija navedenog cilja podrazumijevala je detaljnu analizu fonda knjižnice (digitalna i tiskana građa) i detaljnu analizu studijskih programa. Konkretno aktivnosti usmjerene na realizaciju postavljenog cilja mogu se razvrstati u četiri temeljne skupine:

- 1) prikupljanje elaborata svih studijskih programa koji se izvode na Filozofskom fakultetu u Osijeku na preddiplomskoj i diplomskoj razini,
- 2) analiza popisa obvezatne i izborne literature svakog pojedinog kolegija svih studijskih programa,
- 3) usporedba dobivenih rezultata sa stanjem knjižničkog fonda,
- 4) optimizacija i analiza preliminarnih rezultata, uočavanje i rješavanje problema,
- 5) tumačenje rezultata, uočavanje i tumačenje ograničenja pri istraživanju, izrada završnog izvješća.

3.2. Zadatci Povjerenstva

Nakon imenovanja Povjerenstvo je održalo radni sastanak na kojemu je dogovorena podjela zadataka među članovima. Sami zadaci proizašli su iz postavljenih ciljeva, a članovi Povjerenstva podijeljeni su u dva tima. Prvi je tim u suradnji s djelatnicima knjižnice radio na prikupljanju i pročišćavanju podataka, na opisu zadataka i pravnom okviru, a drugi na analizi, interpretaciji i prikazu podataka. Rad prvog tima trajao je do sredine siječnja, a drugog do kraja veljače 2022.

3.3. Materijali za prosudbu

Temeljni materijali koje je Povjerenstvo koristilo elaborati su studijskih programa koji se izvode na Filozofskom fakultetu u Osijeku na preddiplomskoj i diplomskoj razini (dostupni su na poveznici <https://sokrat.ffos.hr/ff-info/>). Riječ je o 33 studijska programa,¹² 10 jednopredmetnih i 23 dvopredmetnih. Popisi literature navedenih studijskih programa uspoređeni su sa stanjem knjižničnog fonda.

3.4. Hodogram unutarnje prosudbe

Povjerenstvo je s radom započelo u listopadu 2021. prikupljanjem statističkih podataka koji se odnose na popise literature svakog pojedinog kolegija svih studijskih grupa Filozofskog fakulteta Osijek.

Tijekom studenog iz popisa literature izdvojene su jedinice knjižne građe kojima je vrijednost 0 (0% zastupljenosti u knjižničnom fondu), odnosno u slučaju kada knjižnica nema niti jedan primjerak literature. Nadalje, izdvojene su jedinice knjižne građe koje se odnose na mrežne izvore, članke u znanstvenim i stručnim časopisima te na referentnu literaturu (kojima je vrijednost 100% zastupljenosti). U konačnici, uređeni su statistički podaci koji se odnose na popise literature svakog pojedinog kolegija svih studijskih grupa Filozofskog fakulteta Osijek.

Do sredine siječnja nastavljen je rad na pročišćavanju i optimizaciji podataka, nakon čega je uslijedila optimizacija i analiza preliminarnih rezultata te uočavanje i rješavanje problema. U

---

¹² Filozofski fakultet u Osijeku izvodi 31 studijski program na preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini. U analizu su uključeni i različiti smjerovi diplomskih studija što je u rezultiralo s brojem od 33 studijska programa. Filozofski fakultet Osijek • L. Jägera 9, 31000 Osijek, Hrvatska • OIB 58868871646 • IBAN HR8423600001102484368 • MB 3014185
+385 31 21 14 00 +385 31 21 25 14 helpdesk@knjiga.ffos.hr www.ffos.unios.hr

ovoj fazi rada voditelji Odsjeka i studija zamoljeni su da provjere nazive kolegija i pregledaju pripadajuće popise literature.

Nakon toga Povjerenstvo je pristupilo tumačenju rezultata, uočavanje ograničenja i naposljetku izradi završnog izvješća.

3.5. Izvješće o unutarnjoj prosudbi

Izvješće se sastoji od uvodnog dijela, podataka o Povjerenstvu i načinu rada, temeljnog dijela s prikazom rezultata i naposljetku završnog dijela s tumačenjem rezultata i preporukama Povjerenstva. Temeljni dio izvješća pojednostavljeni su grafički prikazi podataka iz tablica koje su dodane kao prilozi ovom izvješću, a koje su temeljni rezultat rada Povjerenstva. Unutar svake Excel tablice postoje 2 kartice – prva se odnosi na obveznu literaturu na kolegijima i navedena je potreba od 20% literature u odnosu na broj studenata u jednoj od numeričkih kolumni; a druga se odnosi na izbornu literaturu na kolegijima i navedena je potreba od 10% literature u odnosu na broj studenata u jednoj od numeričkih kolumni. Iz podataka je razvidno:

1. koje knjige knjižnica ima u fondu i u kojem postotku s obzirom na potrebe studijskog programa,
2. koje knjige knjižnica nema u fondu,
3. koje online izvore, članke u časopisima i referentnu literaturu knjižnica ima u fondu i u kojem postotku s obzirom na potrebe studijskog programa,
4. koje online izvore, članke u časopisima i referentnu literaturu knjižnica nema u fondu.

Kada je riječ o online izvorima, člancima u časopisima i referentnoj literaturi, ne aplicira se potreba od 20% ili 10% literature u odnosu na broj studenata, već da je dovoljan broj primjeraka 1.

3.6. Ograničenja

Tijekom rada Povjerenstvo se susrelo s nekoliko problema i ograničenja koje je važno spomenuti u ovom izvješću.

Ponajprije, uslijed povećanja raspoloživosti e-građe sve je češći slučaj da profesori pristup ispitnoj literaturi omogućuju mimo knjižnice (npr. na Moodle stranicama pojedinih kolegija).

Postotak zastupljenosti takve literature ovim izvješćem nije bilo moguće utvrditi.

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

Nadalje, za analizu su iz dva razloga korišteni podaci za akademsku godinu 2019./2020. Prvo, knjižnica zbog nedostatka osoblja nije stigla pripremiti podatke za zimski i ljetni semestar 2020./2021. Drugo, za navedenu akademsku godinu nije dostupan online popis literature, nego bi se za analizu morali koristiti elaborati studijskih programa u suradnji sa svakim voditeljem odsjeka što bi uvelike posložilo cijeli proces i onemogućilo završetak analize u razumnom roku.

Treće, što proizlazi iz dva prethodna ograničenja, podaci dobiveni analizom ne mogu se smatrati posve aktualnim – za aktualne popise knjižnica bi morala imati uvid u svu literaturu dostupnu studentima, a nabava nove literature za narednu akademsku godinu morala bi biti pravovremeno završena.

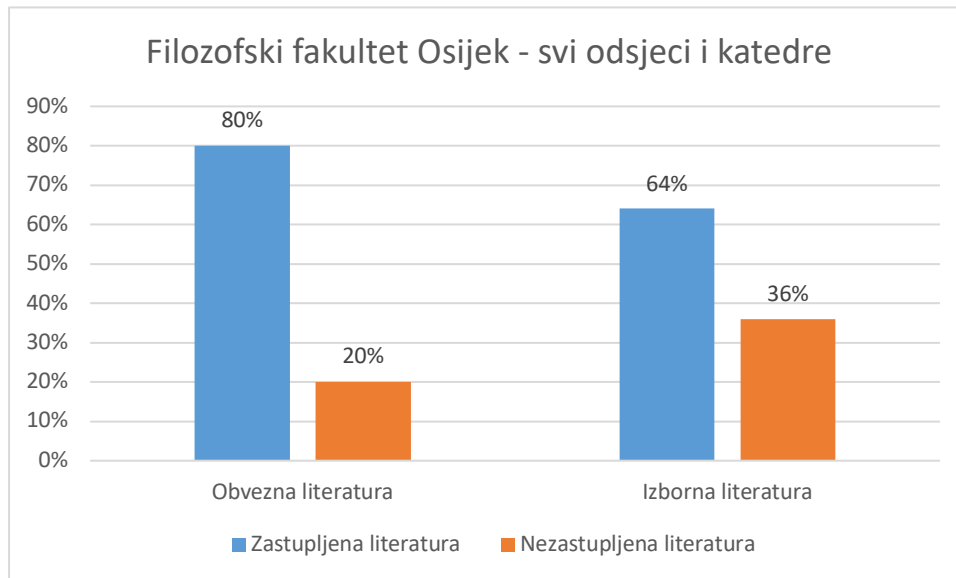
Smjernice i preporuke koje dijelom adresiraju i navedena ograničenja date su u petom poglavlju ovog izvješća.

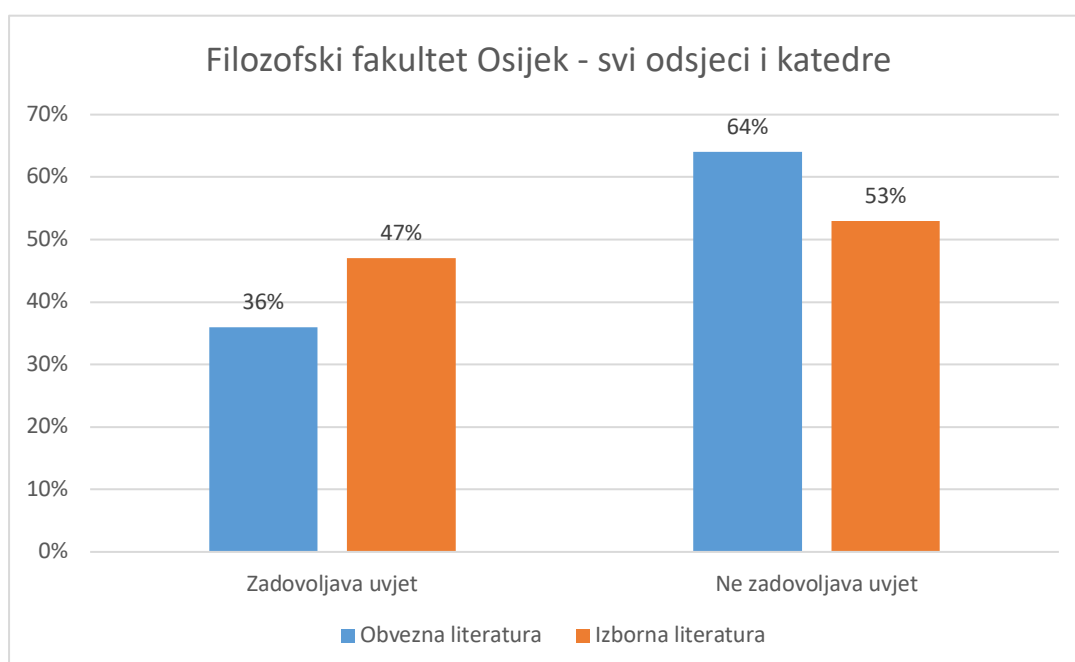
ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

4. Prikaz rezultata

4.1. Zastupljenost obvezne i izborne literature (ima/nema) na fakultetu (svi odsjeci)

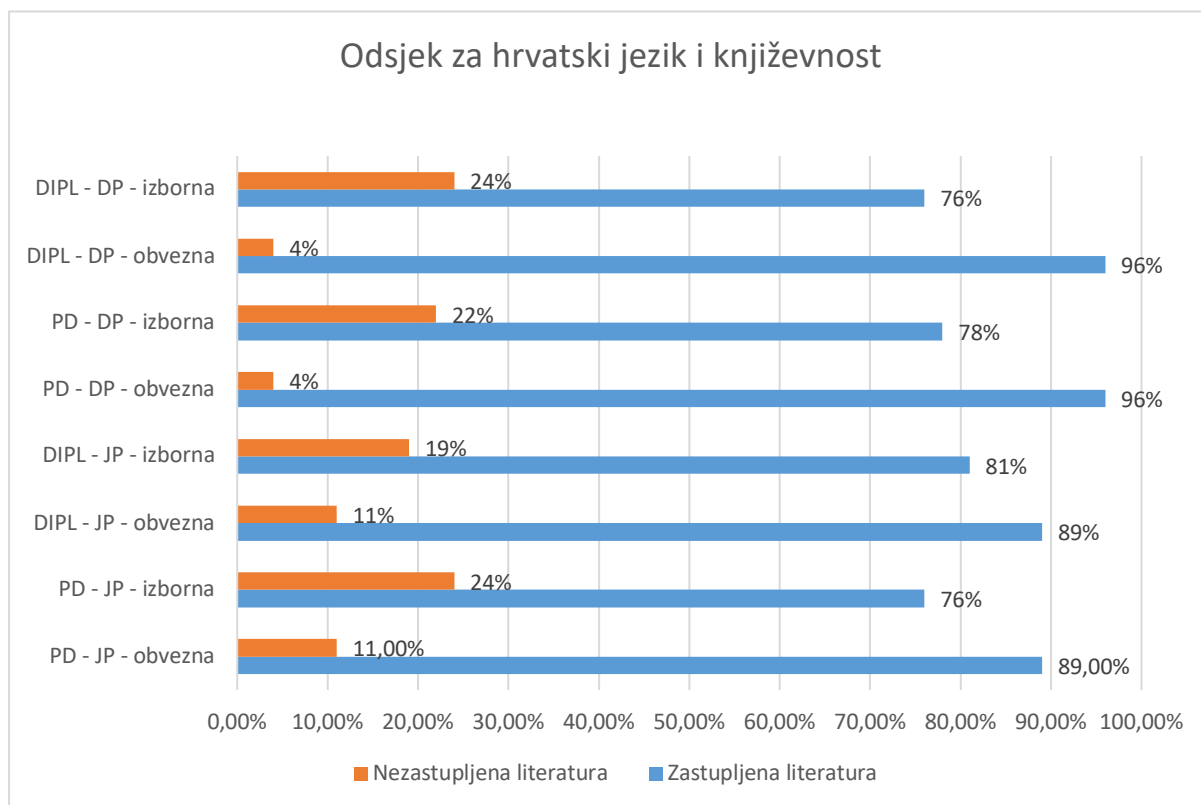
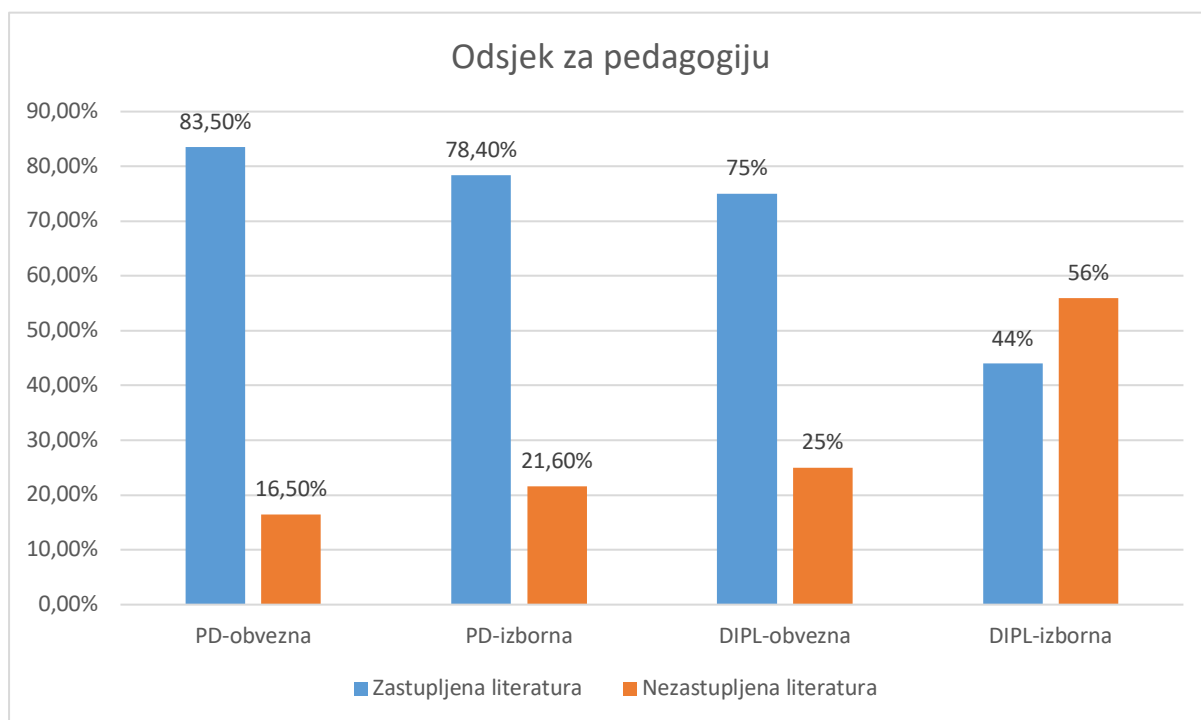

4.2. Postotak literature u zastupljenoj literaturi koja zadovoljava uvjet od 20% primjeraka za obveznu literaturu i 10% primjeraka za izbornu literaturu s obzirom na broj upisanih studenata za cijeli Fakultet (svi odsjeci i katedre)

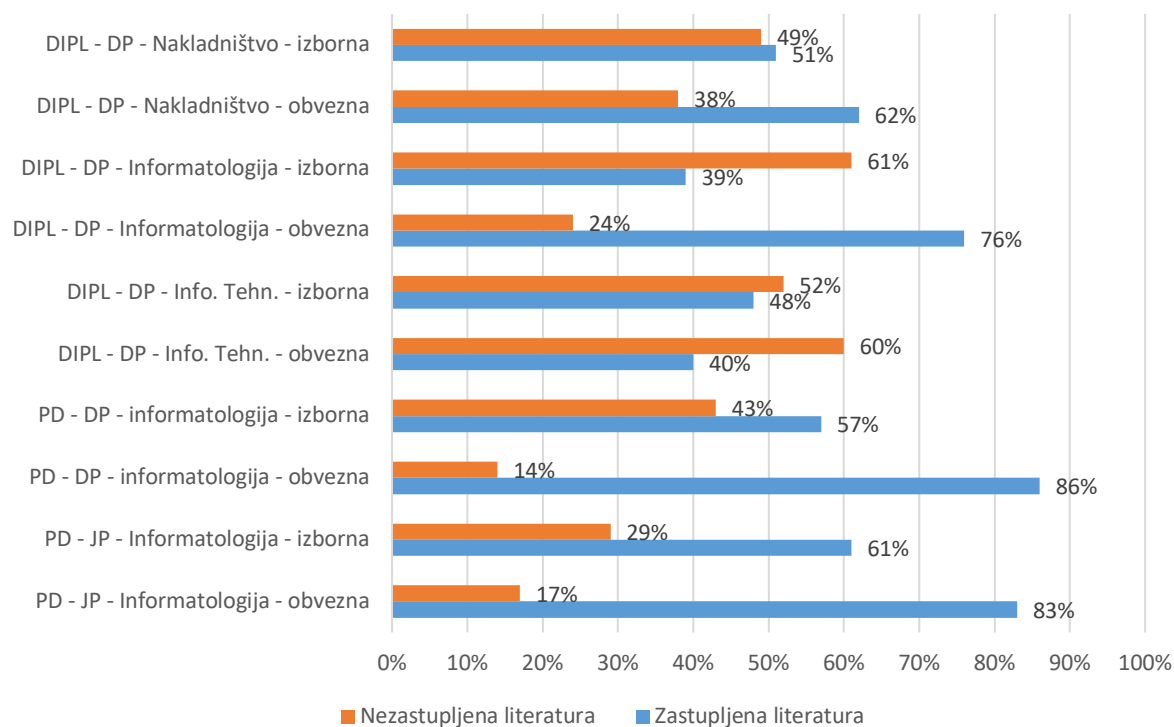
ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

4.3. Zastupljenost obvezne literature (ima/nema) po odsjecima

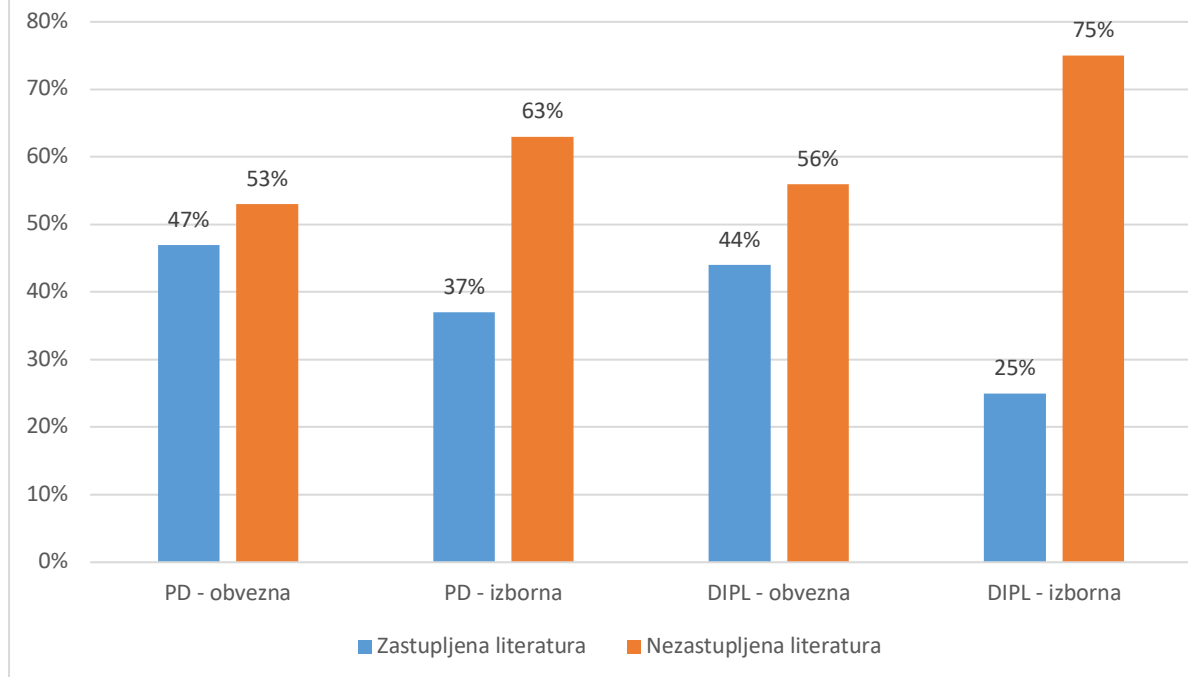

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

Odsjek za informacijske znanosti

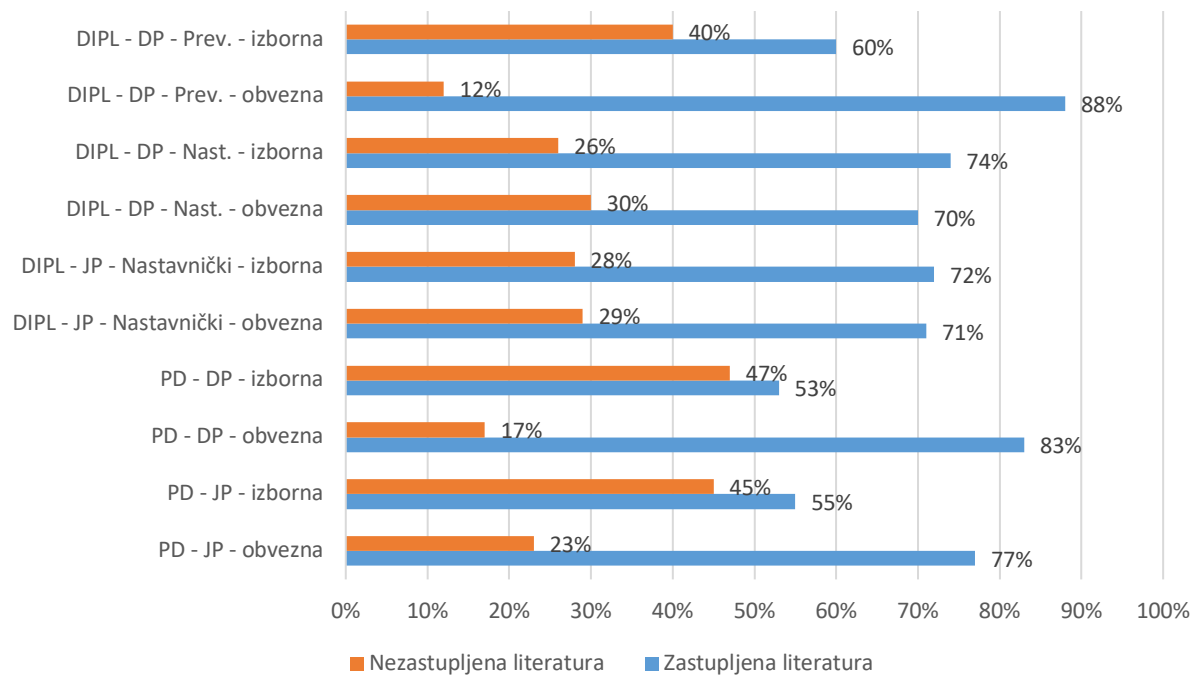

Katedra za mađarski jezik i književnost

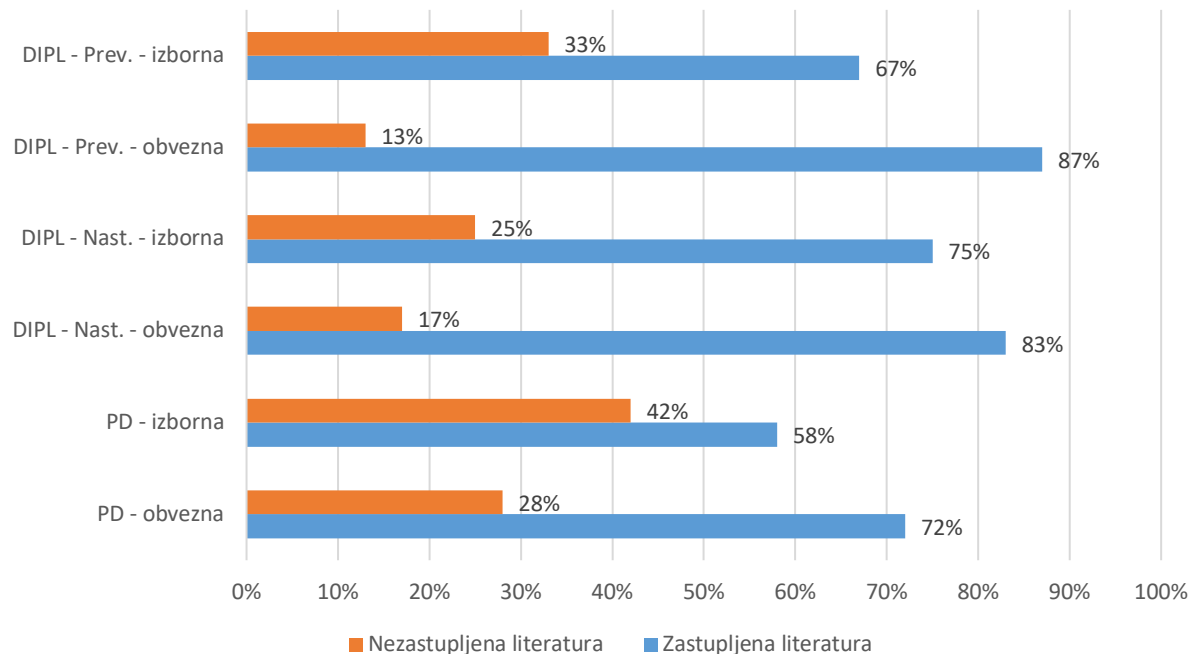

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

Odsjek za njemački jezik i književnost

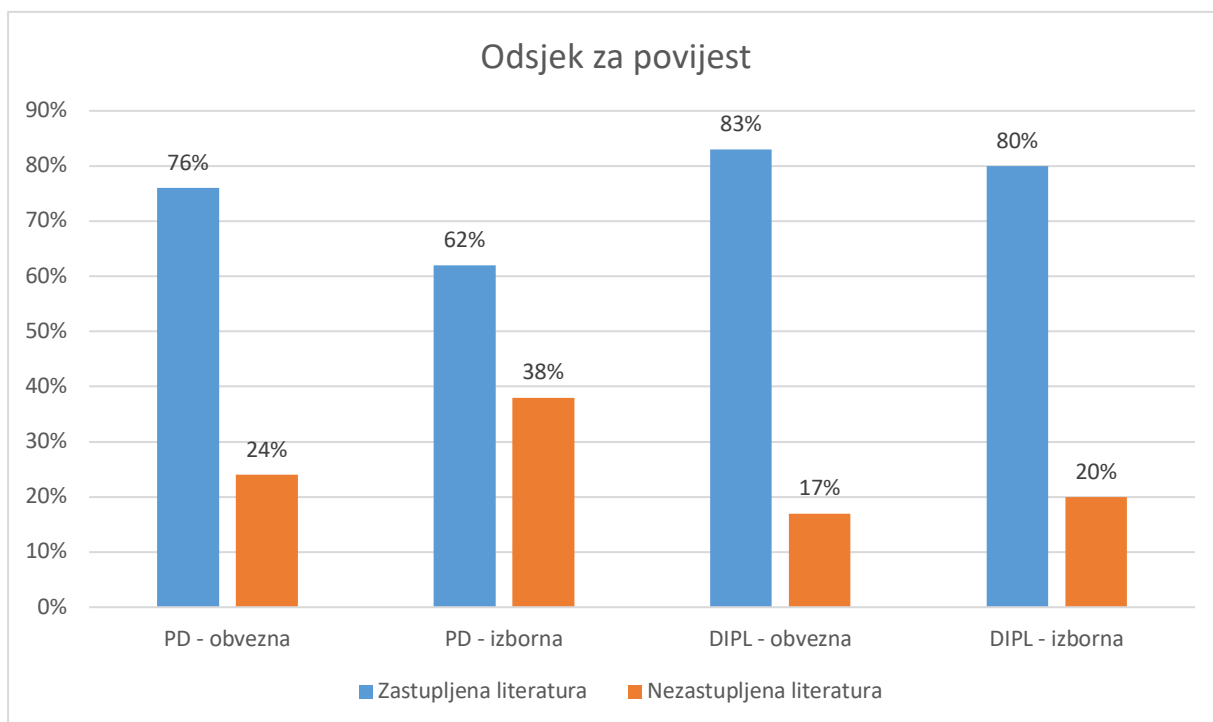
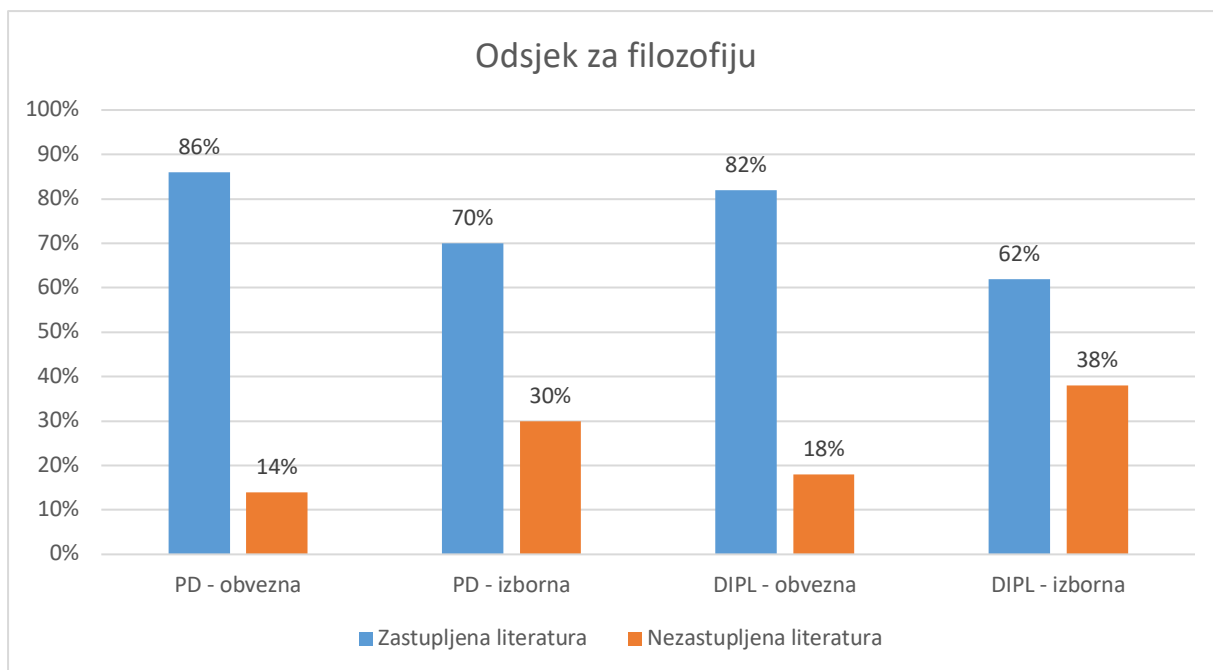

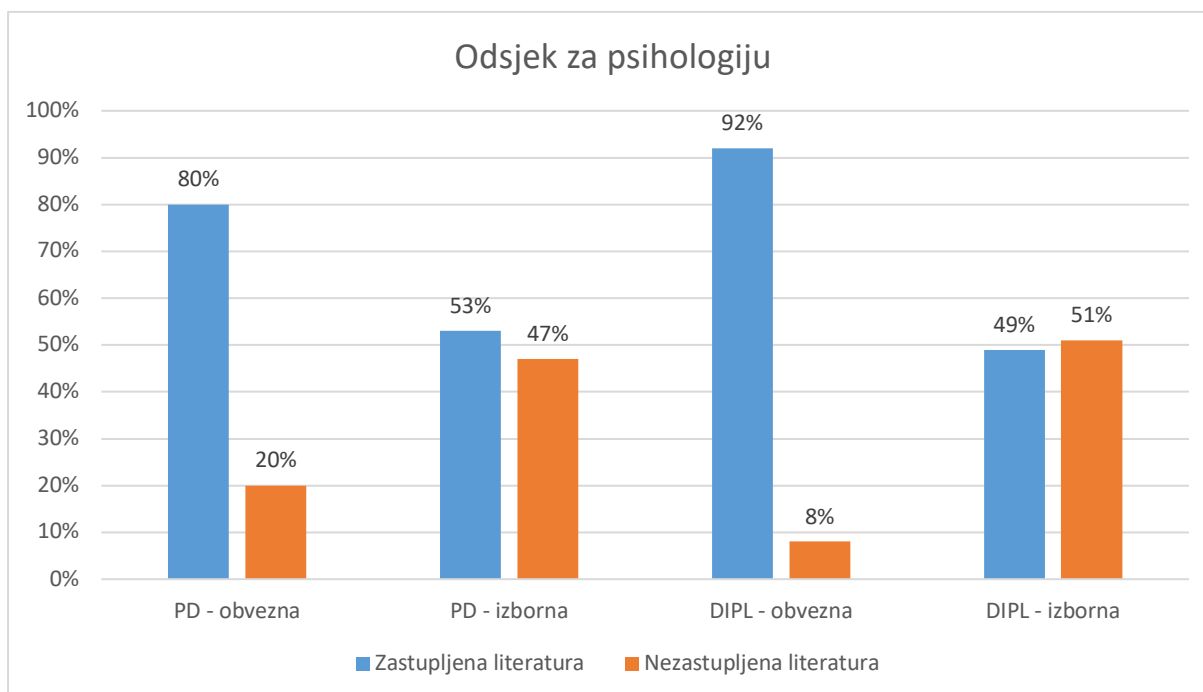
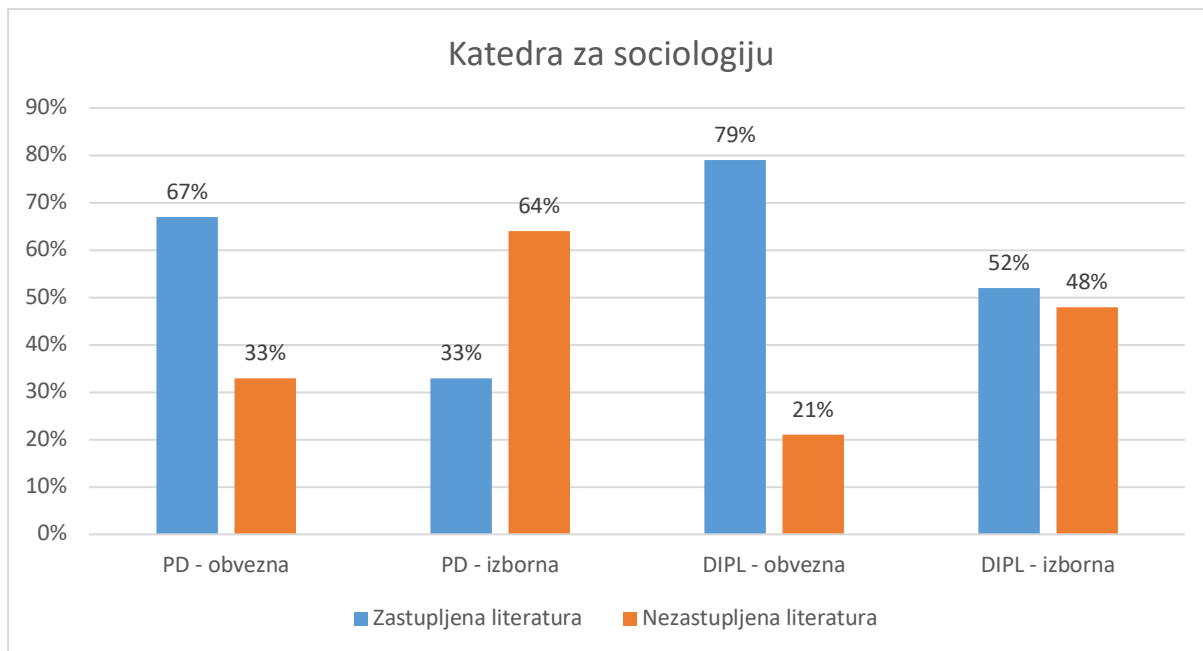
Odsjek za engleski jezik i književnost

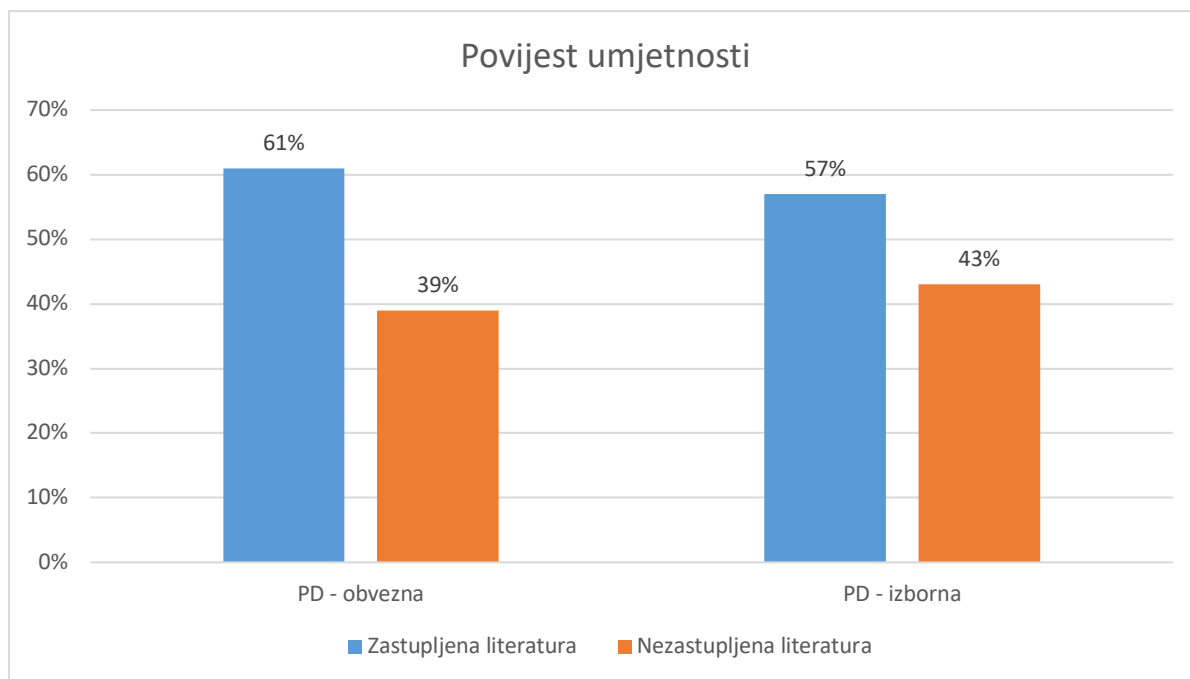

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

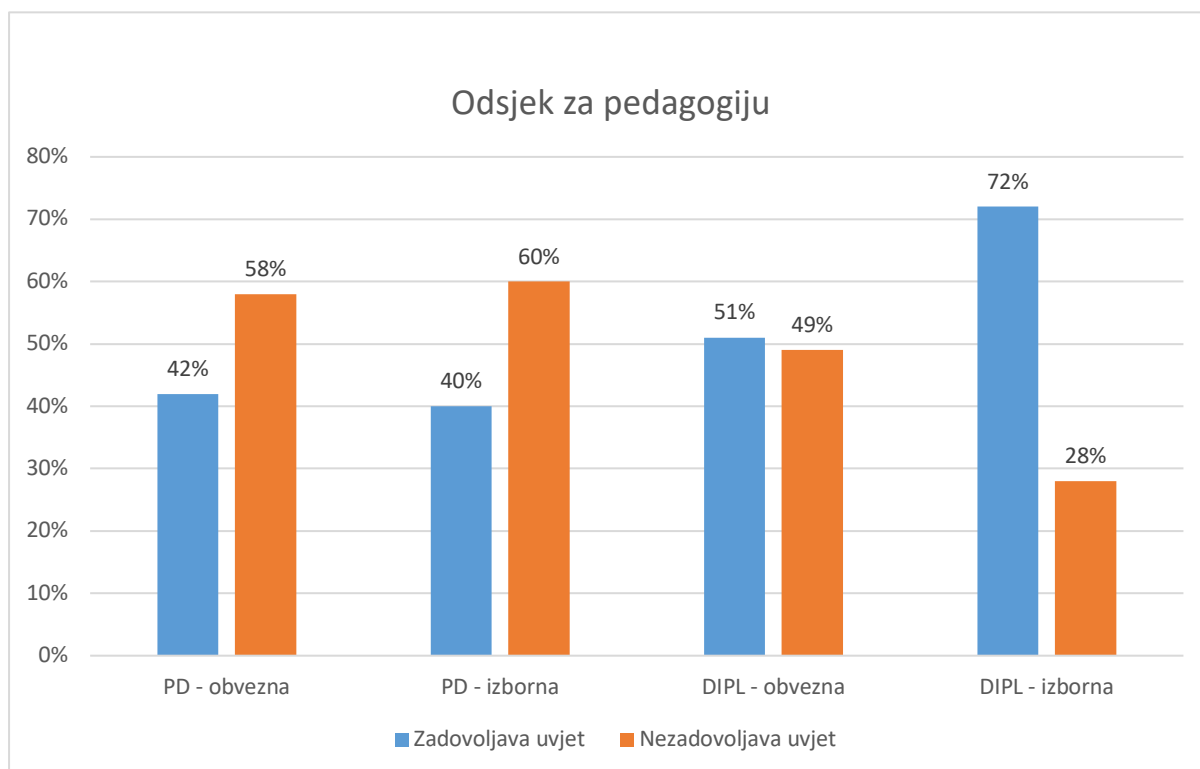

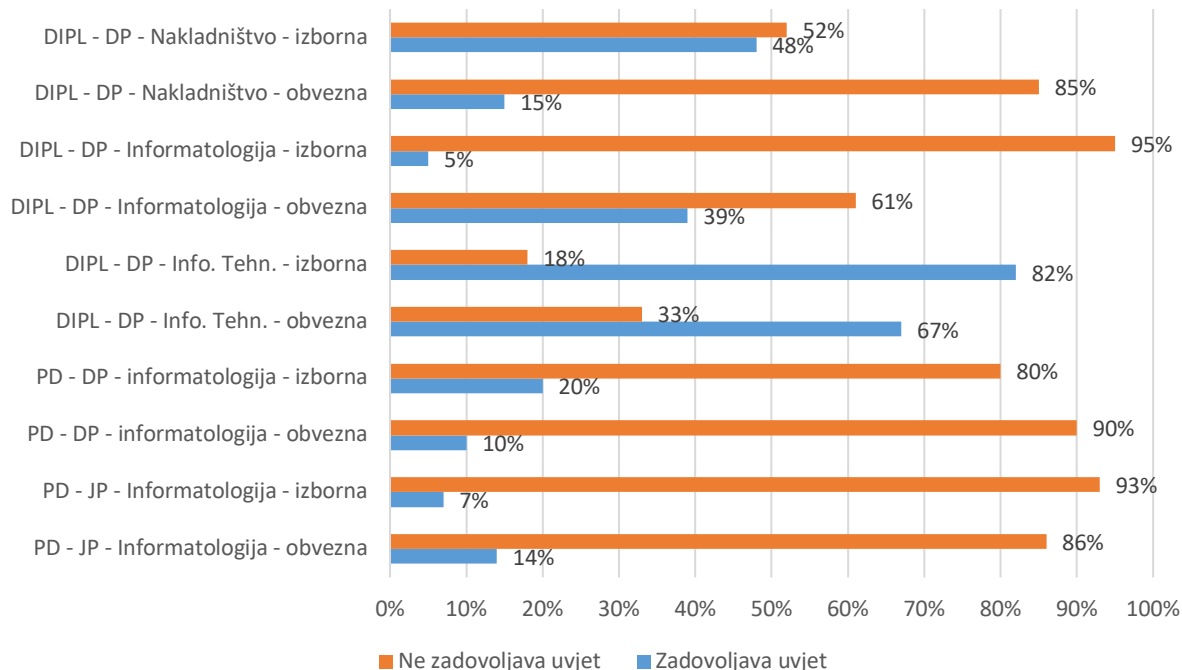

4.4. Postotak literature u zastupljenoj literaturi koja zadovoljava uvjet od 20% primjeraka za obveznu literaturu i 10% primjeraka za izbornu literaturu s obzirom na broj upisanih studenata po odsjecima i katedrama

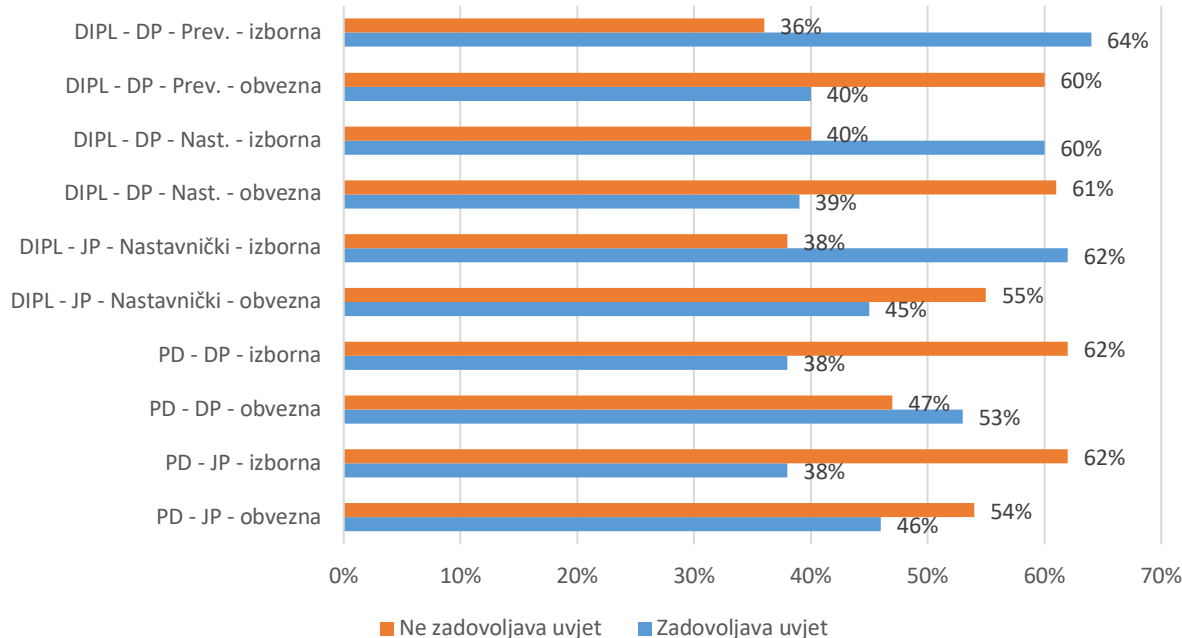

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

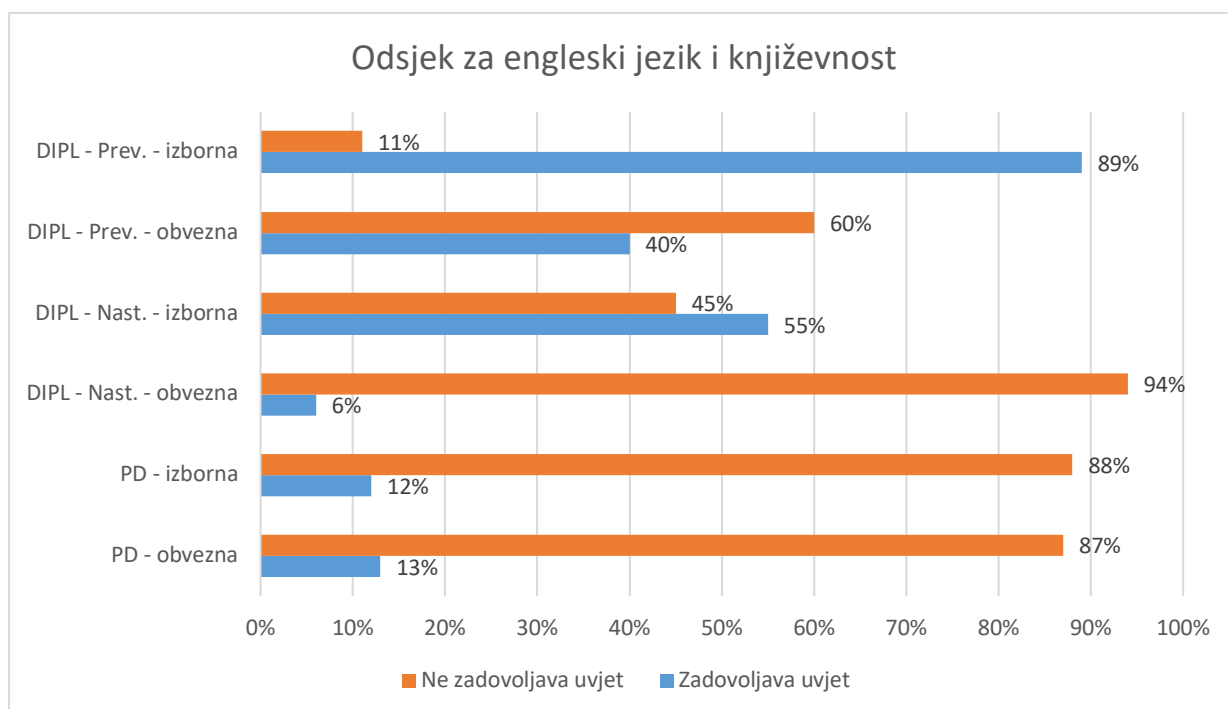
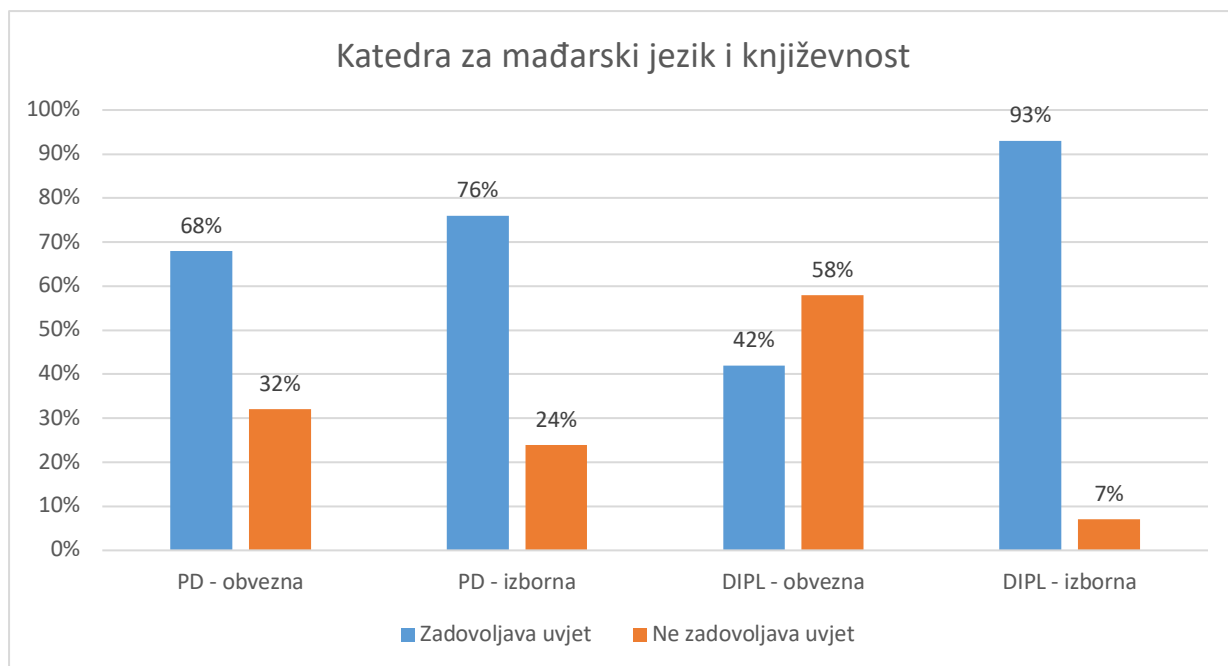
Odsjek za informacijske znanosti

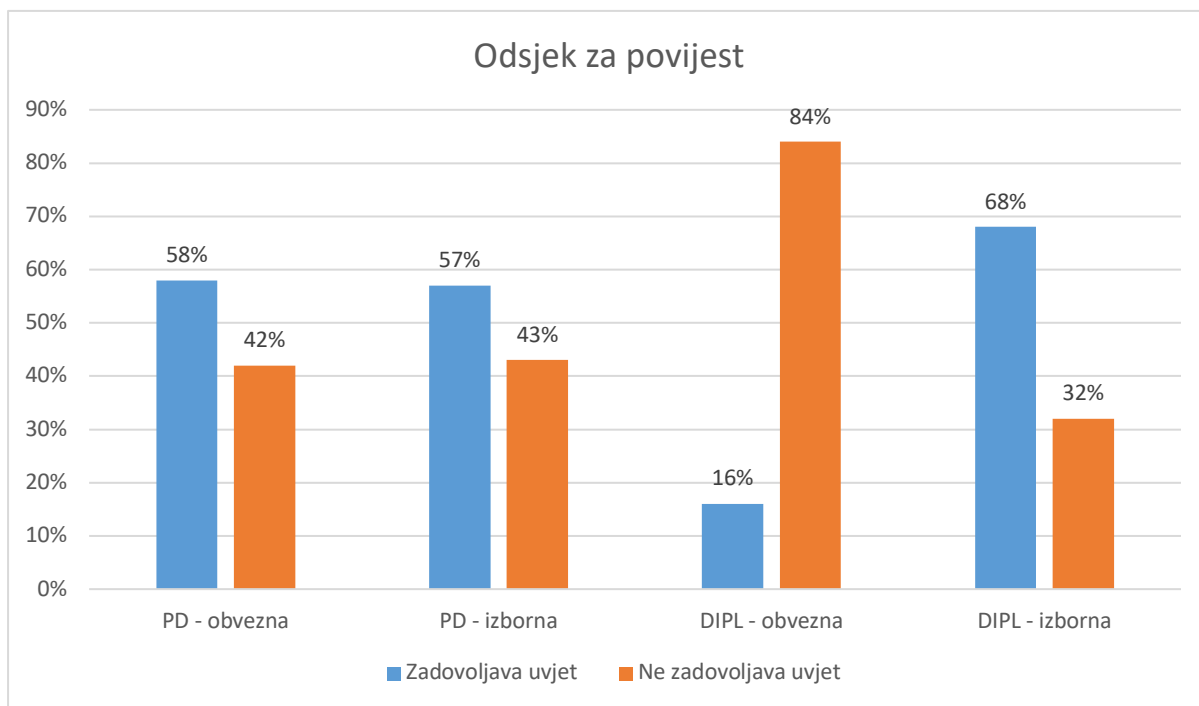
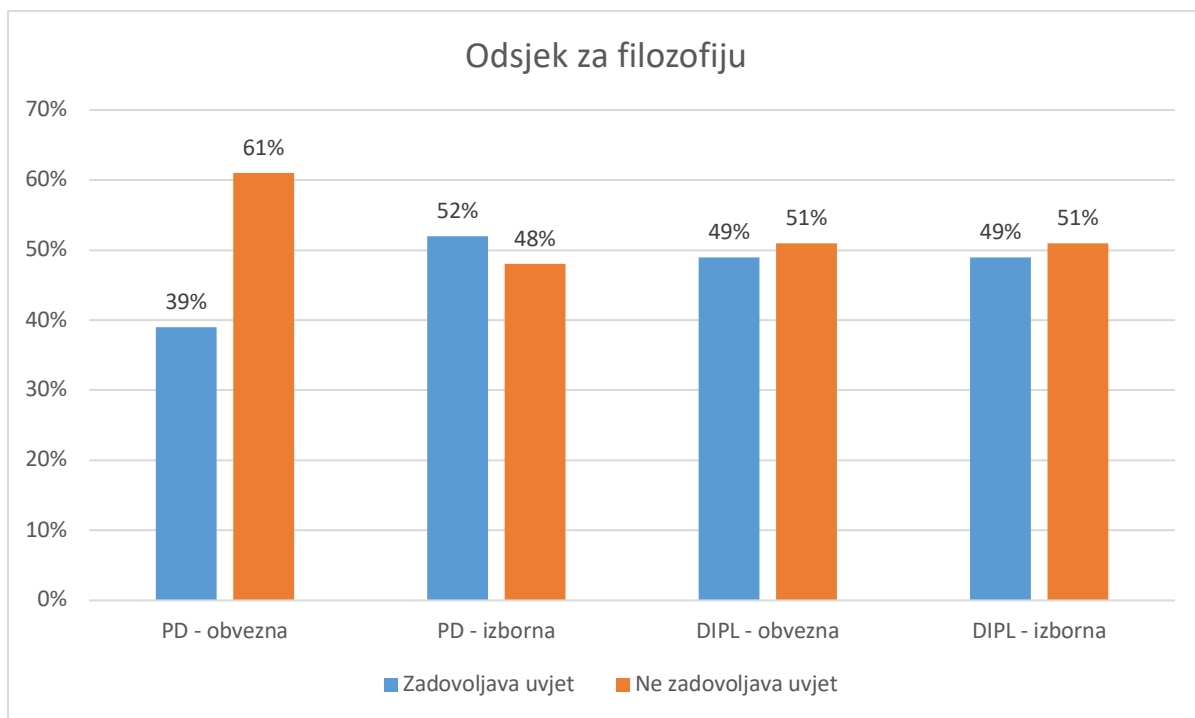

Odsjek za njemački jezik i književnost

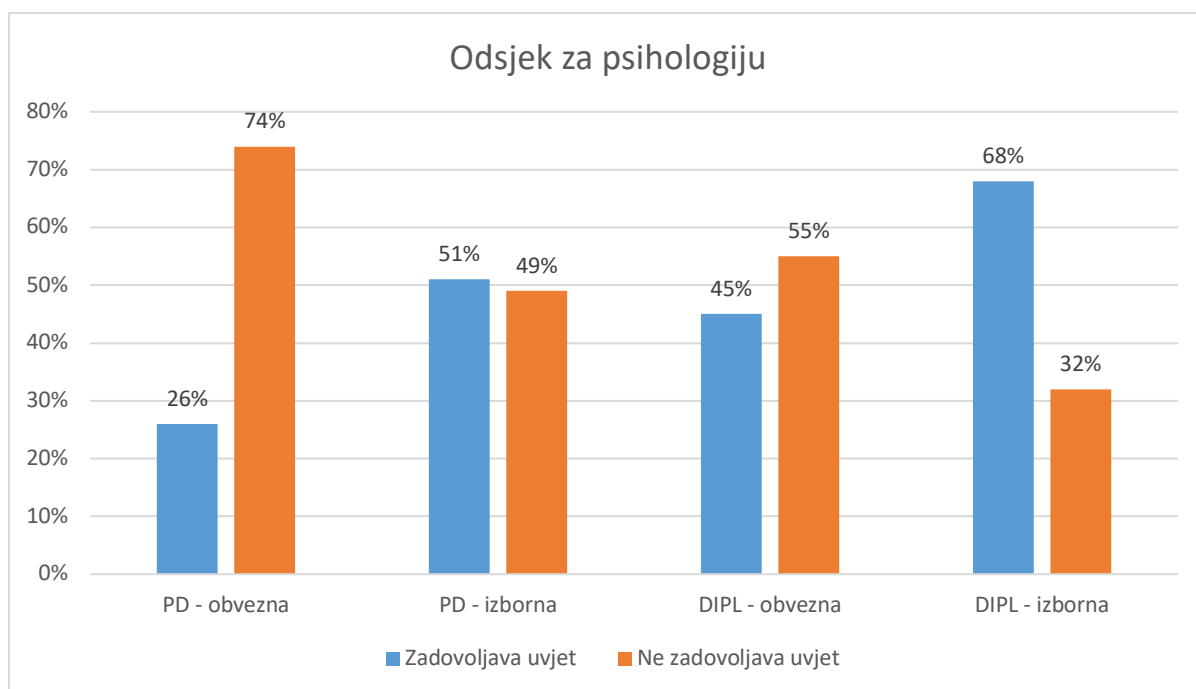
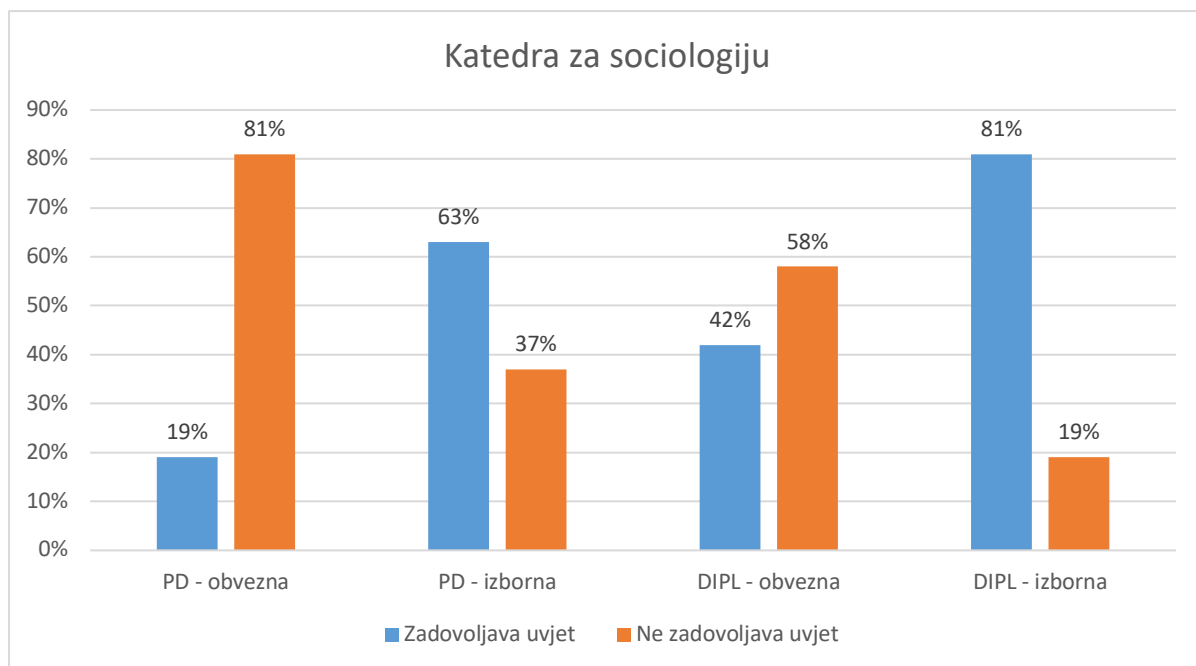

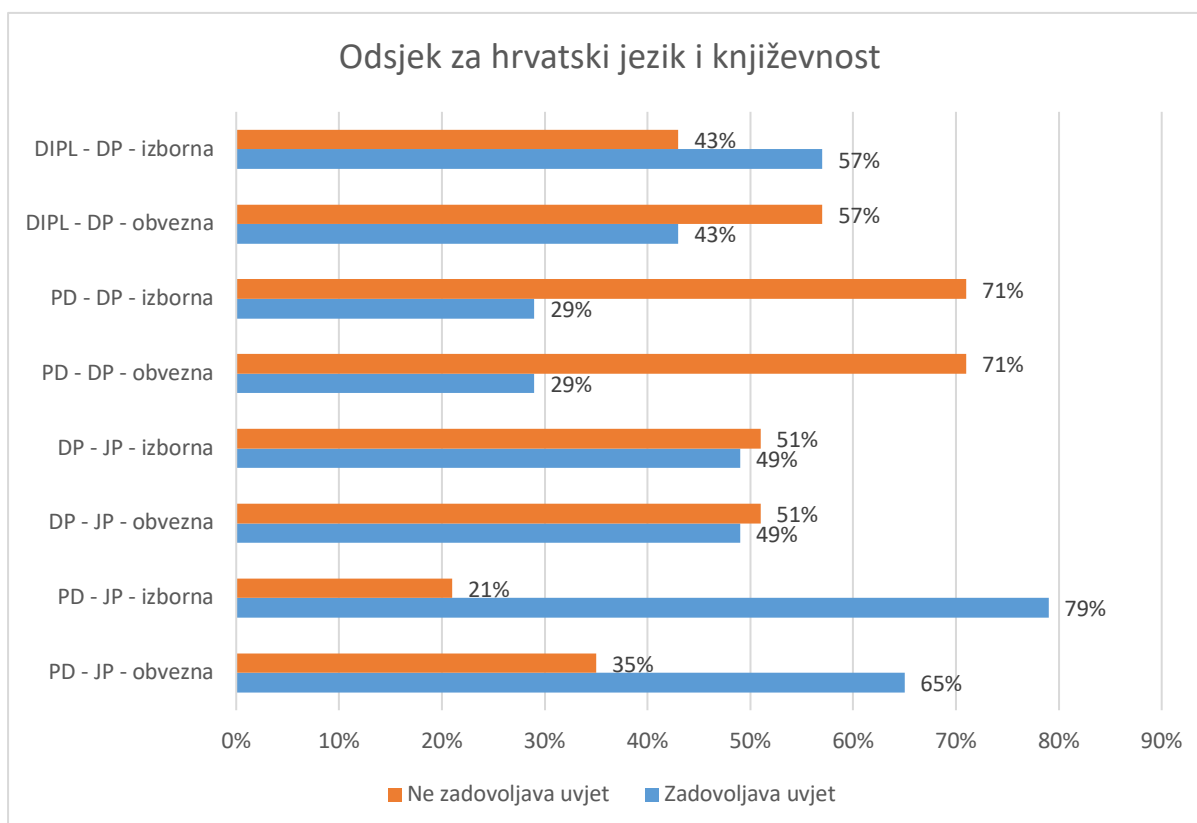
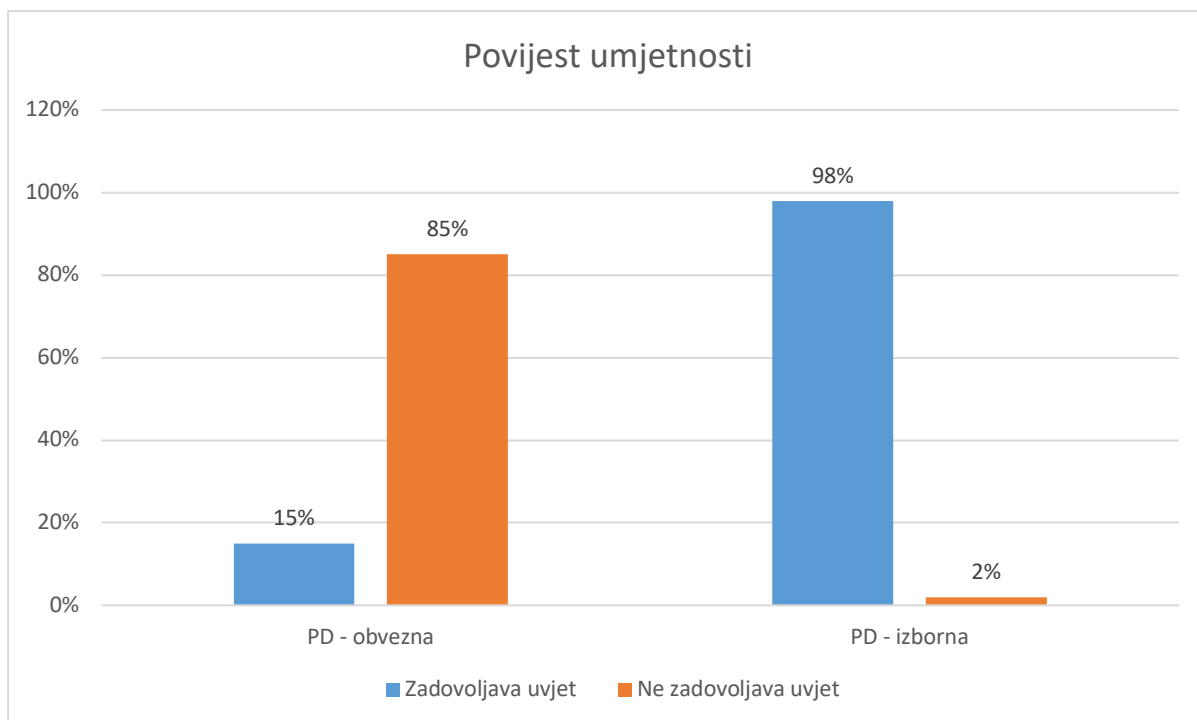
ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

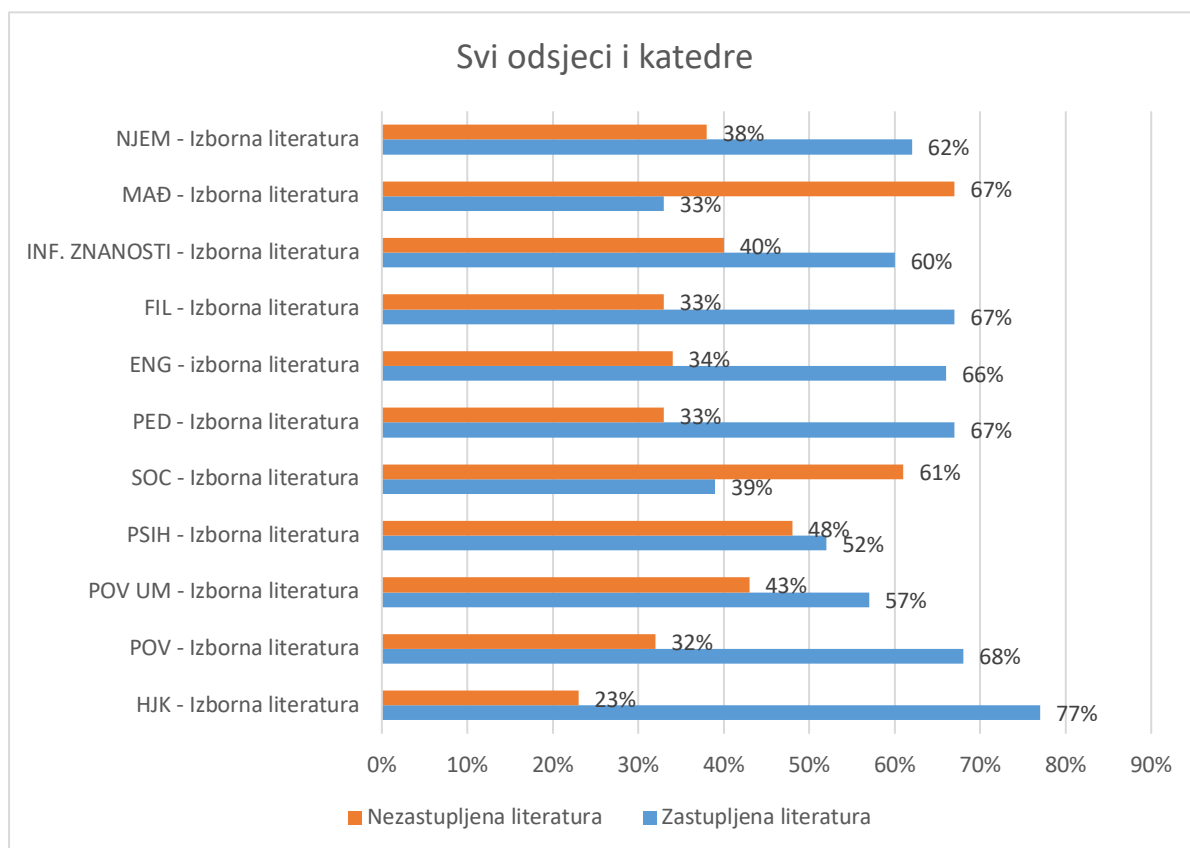
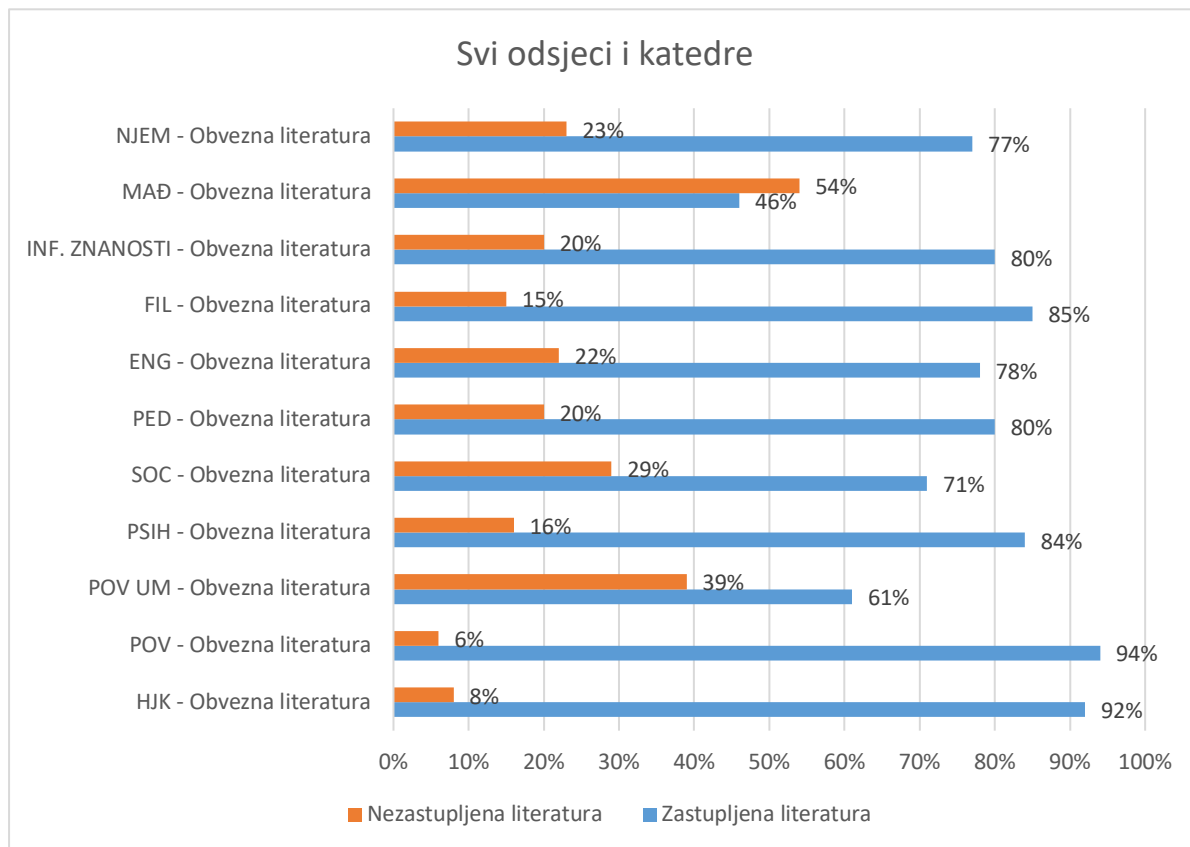

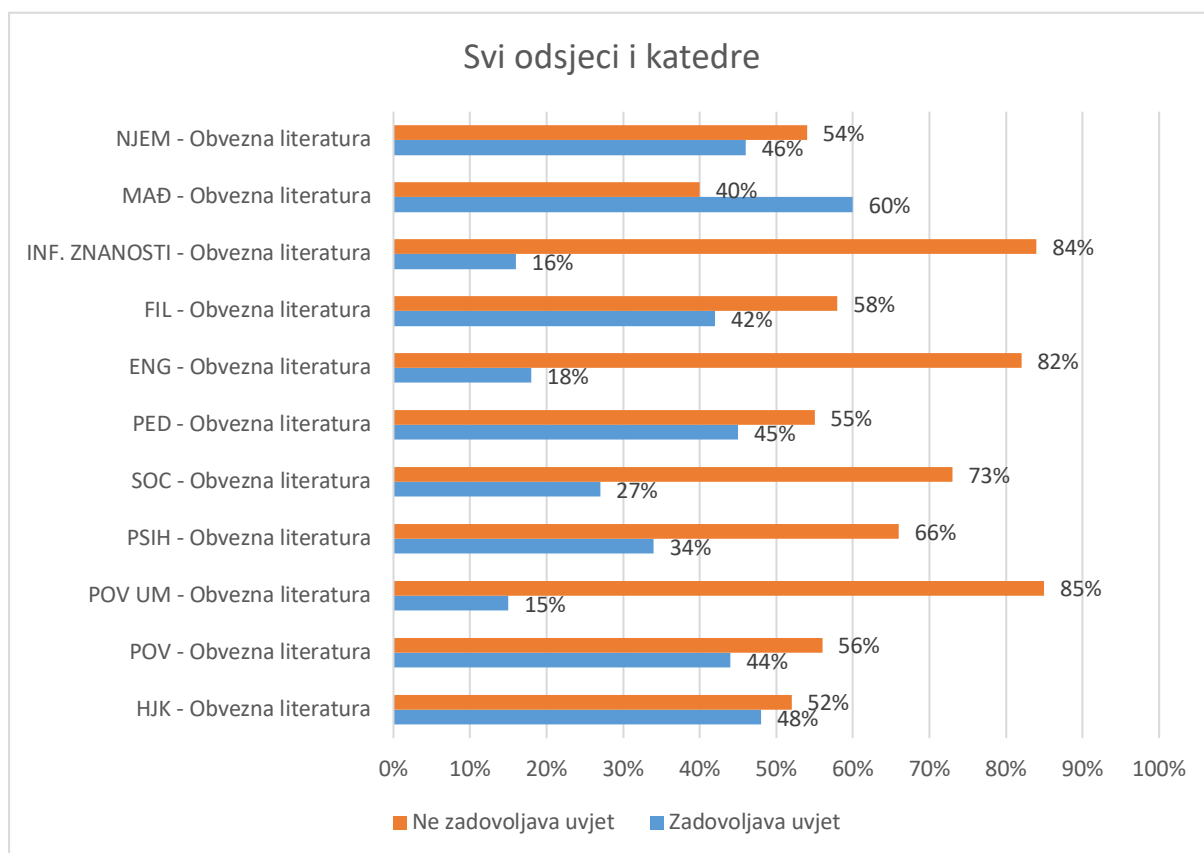
ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

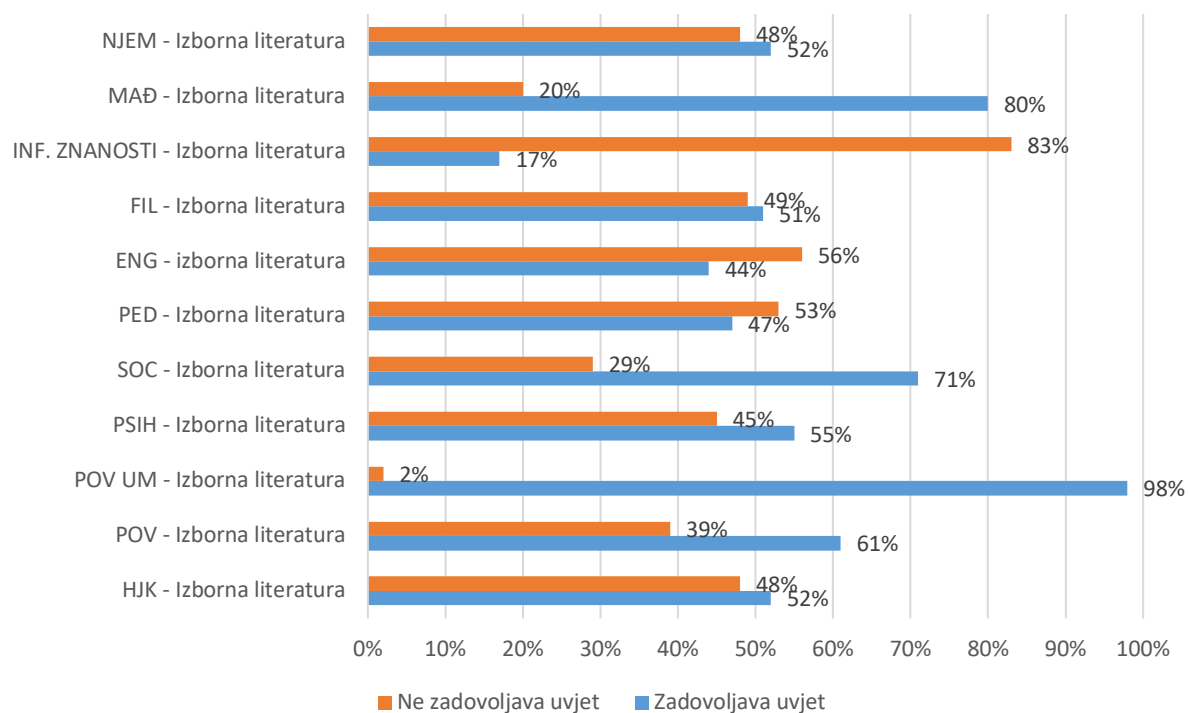
4.5. Kumulativna zastupljenost obvezne i izborne literature po odsjecima i katedrama (ima/nema)

4.6. Kumulativni postotak literature u zastupljenoj literaturi koja zadovoljava uvjet od 20% primjeraka za obveznu literaturu i 10% primjeraka za izbornu literaturu s obzirom na broj upisanih studenata po odsjecima i katedrama

Svi odsjeci i katedre

5. Zaključci

Cilj unutarnje prosudbe Sustava za kvalitetu 2021. godine bio je utvrditi usklađenost literature potrebne za studijske programe i fonda knjižnice Filozofskog fakulteta u Osijeku. Za tu je svrhu povjerenstvo prikupilo podatke o obveznoj i izornoj literaturi na svim kolegijima koji su se na Filozofskom fakultetu Osijek izvodili u akademskim godinama 2019./20. (za novi program Informatologije 2020./21., budući da se te godine prvi put izvodio) te ih usporedilo s fondom Knjižnice i brojem upisanih studenata na pojedini kolegij. U ovu analizu nisu bili uključeni doktorski studiji koji se izvode na Filozofskom fakultetu Osijek niti programi cjeloživotnog obrazovanja.

Prilikom vrednovanja knjižničnog fonda vodili smo se smjernicama Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske¹³, zadaćama visokoškolskih knjižnica¹⁴ te Kriterijima za ocjenu kvalitete visokih učilišta u sastavu sveučilišta Agencije za znanost i visoko obrazovanje¹⁵. Knjižnica visokog učilišta mora dokazati da svojim zbirkama osigurava odgovarajuću potporu studentima u učenju i istraživanju. Povjerenstvo je stoga krenulo od pretpostavke da knjižnični fond udovoljava zahtjevima Ministarstva za znanost i obrazovanje, Agencije za znanost i visoko obrazovanje, te i zadaćama visokoškolskih knjižnica, ukoliko ispunjava sljedeće preduvjete:

1. Knjižnica visokog učilišta mora u svome fondu sadržavati sve jedinice građe koje se nalaze na popisima obvezne i izborne literature kolegija koji se provode na tom visokom učilištu.
2. Fond knjižnice visokog učilišta mora zadovoljavati u pogledu dovoljnog broja primjeraka naslova koji se nalaze na popisima obvezne i izborne literature i to na način: 20% od broja upisanih studenata na kolegij za obveznu literaturu i 10% od broja upisanih studenata za izbornu literaturu.

¹³ Pravilnik o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditacije visokih učilišta. // Narodne novine 24, 575(2010). [citirano: 2022-03-15]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_02_24_575.html

¹⁴ Standard i smjernice razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj, nacrt, 2008. Str. 7. [citirano: 2022-03-15]. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/473>

¹⁵ AZVO. Kriteriji za ocjenu kvalitete visokih učilišta u sastavu sveučilišta: procisceni tekst, 2013. [citirano: 2022-03-15]. Dostupno na: https://www.azvo.hr/images/stories/vrednovanja/reakreditacija_vu/Kriteriji_sveucilista_2013.pdf

Pri definiranju literature koja spada u fond knjižnice, Povjerenstvo se vodilo sljedećim kriterijima¹⁶:

- u fond knjižnice ubraja se sva građa koju knjižnica fizički posjeduje
- u fond knjižnice ubrajaju se svi elektronički izvori sadržani u bazama podataka na koje knjižnica ima pristup (bilo kroz nacionalnu licencu ili vlastitom pretplatom)
- u fond knjižnice ubrajaju se svi mrežni izvori u slobodnom pristupu.

Na temelju prikupljenih podataka, Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete zaključuje da Knjižnica Filozofskog fakulteta osigurava **minimalno jedan primjerak građe** i to na sljedeći način:

- 80 % za jedinice na popisima obvezne literature
- 64 % za jedinice na popisima izborne literature

Općenito, na razini fakulteta, naslovi izborne literature na kolegijima koji se izvode na diplomskim studijima bilježe veći postotak naslova kojih **nema** u fondu (56 %), nego onih kojima knjižnica osigurava pristup (44 %). U nastavku dajemo popis studija na kojima je zamijećen poseban problem vezano uz zastupljenost naslova s popisa obvezne/izborne literature odnosno kod kojih je veći postotak naslova koji **nisu zastupljeni** ni u jednom primjerku:

- obvezna - informacijska tehnologija (DP, D¹⁷) – 60 %
- obvezna – mađarski jezik i književnost (PD) – 53 %
- obvezna – mađarski jezik i književnost (D) – 56 %
- izborna – informatologija (DP, D) – 61 %
- izborna – informacijska tehnologija (DP, D) – 52 %
- izborna – mađarski jezik i književnost (PD) – 63 %
- izborna – mađarski jezik i književnost (D) – 75 %
- izborna - sociologija (PD) – 64 %
- izborna – psihologija (D) – 51 %

¹⁶ Usp. Gorman, Michael. Collection development in interesting times: a summary. // Library Collections, Acquisitions & Technical Services 27(2003), str 459-62.

¹⁷ Tumačenje oznaka: DP – dvopredmetni studij, JP – jednopredmetni studij, D – diplomski studij, PD – preddiplomski studij

Kod ostalih studijskih programa prevladava broj jedinica kojima Knjižnica osigurava pristup, a detaljni podaci mogu se pronaći među Rezultatima te Prilozima (excel tablice).

Načelno, možemo zaključiti da knjižnica Filozofskog fakulteta svojim fondom u najvećoj mjeri zadovoljava potrebe studenata vezano uz obveznu literaturu, dok u nešto manjoj mjeri to čini kad se radi o naslovima s popisa izborne literature. Izuzetno je važno da visokoškolska knjižnica osigura pristup svim naslovima s popisa obvezne literature, no knjižnica Filozofskog fakulteta u Osijeku to ne uspijeva kod dva studija. Najviše problema je uočeno kod studija mađarskog jezika i književnosti gdje je na svim razinama studija (preddiplomski, diplomski) i statusa literature (obvezna, izborna) zamijećen veći broj naslova kojima Knjižnica ne osigurava pristup nego onima kojima osigurava. Dodatne probleme s osiguravanjem pristupa jedinicama obvezne literature zamijećeno je i kod studija informacijske tehnologije (diplomski studij). Ovo su prioritarna područja kojima Knjižnica treba u najskorije vrijeme posvetiti pozornost da bi se ove uočene nepravilnosti uklonile.

Kod podataka koji se odnose na broj primjeraka obvezne i izborne literature na razini cijelog fakulteta možemo zaključiti da izborna literatura (47 %) u većem broju udovoljava zahtjevima za broj primjeraka (10 % od broja upisanih studenata na kolegij) nego što to čini obvezna (36 %) (20 % od broja upisanih studenata na kolegij). Ovo nije toliko začuđujuće ukoliko uzmemo u obzir da je broj studenata na izbornim kolegijima puno manji od broja studenata ne obveznim te na manji postotak potrebnog broja primjeraka.

Gledajući pojedine studije zamjećuje se da je nedovoljan broj primjeraka obvezne literature prisutan na gotovo svim studijskim programima (osim studija mađarskog jezika i književnosti!), dok je kod izborne literature nedovoljan broj primjeraka zamijećen u najvećoj mjeri kod studija u domeni informacijskih znanosti (informatologija, informacijske tehnologije, nakladništvo) (83 %), te u nešto manjoj mjeri kod studija engleskog jezika i književnosti (56 %) te pedagogije (53 %).

S obzirom na uočene poteškoće i neusklađenosti knjižničnog fonda i popisa literature na studijskim programima Filozofskog fakulteta Osijek smatramo da Knjižnica najveći fokus u narednom petogodišnjem periodu treba staviti na postizanje 100-postotne pokrivenosti svih naslova na popisima obvezne literature, te postizanja 80-postotne pokrivenosti svih naslova na popisima izborne literature.

Broj primjeraka (20 % od broja upisanih studenata na kolegij za obveznu literaturu i 10 % za izbornu) je kriterij koji nije od presudne važnosti za procjenu kvalitete fonda jedne

visokoškolske knjižnice, a to je moguće pravdati i promjenjivim upisnim kvotama studenata na pojedine studije/kolegije, mogućnošću kopiranja/digitalizacije pojedinih dijelova publikacija (uz uvažavanje i zaštitu autorskih prava), korištenjem građe u čitaonici, ili međuknjižničnom posudbom. U nastavku dajemo preporuke za prevladavanje uočenih nedostataka knjižničkog fonda.

ESG Certifikat
sustava osiguranja
kvalitete u obrazovanju

6. Preporuke

Slijedom prethodne analize knjižničnog fonda te iznesenih zaključaka, Povjerenstvo za unutarnju prosudbu predlaže sljedeće preporuke:

- **Planiranje obavezne/izborne literature za sljedeću akademsku godinu.** Na razini je Fakulteta potrebno donijeti odluku o dodavanju novih naslova obavezne i/ili izborne literature na temelju koje svi nastavnici, kad god je to moguće¹⁸, moraju prvo provjeriti posjeduje li knjižnica Filozofskog fakulteta željeni novi naslov. U slučaju da ga ne posjeduje, nastavnik prvo treba zatražiti da knjižnica nabavi novi naslov i tek ga onda uvrstiti na popise obavezne/izborne literature. Budući da se izvedbeni nastavni planovi uobičajeno donose u svibnju za sljedeću akademsku godinu, Povjerenstvo smatra da svi nastavnici imaju dovoljno vremena da planiraju i nabave nove naslove literature.
- **Ažuriranje popisa literature.** Povjerenstvo predlaže da Knjižnica pažljivo pregleda popise literature koju ne posjeduje ni u jednom primjerku te da u dogovoru s nastavnicima ti naslovi, ukoliko postoji adekvatna zamjena na tržištu, budu zamijenjeni drugim naslovima.
- **Digitalizacija.** U slučaju da određenog naslova na tržištu nema unazad najmanje dvije godine, knjižnici je dozvoljeno digitalizirati cijelu publikaciju i dati je fizičkoj osobi za privatno korištenje¹⁹. Digitalizacija pojedinih dijelova publikacije (npr. pojedinih poglavlja), stavljanja na zaporkom zaštićenu digitalnu platformu za e-učenje (Moodle), mogući su čak i u slučajevima naslova koji ne potpadaju prethodnom primjeru. Za ovo je potrebno temeljito ispitati i postupati u skladu Zakona o zaštiti autorskih i srodnih prava.

Predsjednica Povjerenstva za unutarnju prosudbu
sustava za osiguravanje i unapređivanje kvalitete

Kristina Kiš, viša knjižničarka

U Osijeku, 30. ožujka 2022.

¹⁸ Povjerenstvo uvažava mogućnost da se u pojedinim, nepredviđenim, situacijama ponekad može/mora odstupiti od ovog prijedloga.

¹⁹ Čl. 186 Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. Vidi: Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima: NN

LITERATURA:

AZVO. Kriteriji za a ocjenu kvalitete visokih učilišta u sastavu sveučilišta: pročišćeni tekst. 2013. [citirano: 2022-03-15]. Dostupno na: https://www.azvo.hr/images/stories/vrednovanja/reakreditacija_vu/Kriteriji_sveucilista_2013.pdf

Gorman. Michael. Collection development in interesting times: a summary. // Library Collections, Acquisitions & Technical Services 27(2003), str 459-62.

Kriteriji za vrednovanje veleučilišta i visokih škola Agencije za znanost i visoko obrazovanje. [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/vvivs/73-vrednovanja-visoko>

Kriteriji za vrednovanje visokih učilišta u sastavu sveučilišta Agencije za znanost i visoko obrazovanje. [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/vvivs/73-vrednovanja-visoko>

Pravilnik o radu knjižnice Filozofskoga fakulteta Osijek. [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.ffos.unios.hr/o-nama/dokumenti/>

Pravilnik o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditacije visokih učilišta. // Narodne novine 24, 575(2010). [citirano: 2022-03-15]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_02_24_575.html

Smjernice za nabavu u knjižnici Filozofskoga fakulteta u Osijeku. [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.ffos.unios.hr/download/smjernice-za-nabavu.pdf>

Standard i smjernice razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj (2008), str. 4. [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/473>

Standardi za visokoškolske knjižnice u Republici Hrvatskoj. //Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 33, 1 – 4 (1990), str. 203

Statut Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (pročišćeni tekst). [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: <https://www.ffos.unios.hr/download/statut-filozofskog-fakulteta-osijek-procisceni-tekst.pdf>

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima: NN 111/21. // Zakon.hr: pročišćeni tekstovi zakona. [citirano: 2022-03-16]. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/106/Zakon-o-autorskom-pravu-i-srodnim-pravima>

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019). [citirano: 2022-03-10]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html

Prilozi:²⁰

1. Tablice literature za preddiplomski i diplomski dvopredmetni nastavnički studij Engleski jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
2. Tablice literature za preddiplomski dvopredmetni studij Filozofija u ak. god. 2019/2020.
3. Tablice literature za diplomski dvopredmetni nastavnički studij Filozofija u ak. god. 2019/2020.
4. Tablice literature za preddiplomski jednopredmetni studij Hrvatski jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
5. Tablice literature za preddiplomski dvopredmetni studij Hrvatski jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
6. Tablice literature za diplomski jednopredmetni nastavnički studij Hrvatski jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
7. Tablice literature za diplomski dvopredmetni nastavnički studij Hrvatski jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
8. Tablice literature za preddiplomski jednopredmetni studij Informatologije u ak. god. 2020/2021.
9. Tablice literature za preddiplomski dvopredmetni studij Informatologije u ak. god. 2020/2021.
10. Tablice literature za diplomski dvopredmetni studij Informatologije u ak. god. 2020/2021.
11. Tablice literature za diplomski dvopredmetni studij Informatologije u ak. god. 2020/2021.
12. Tablice literature za diplomski dvopredmetni studij Nakladništvo u ak. god. 2020/2021.
13. Tablice literature za preddiplomski dvopredmetni studij Mađarski jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
14. Tablice literature za diplomski dvopredmetni komunikološki studij Mađarski jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.

---

²⁰ Iako su sastavni dio Izvješća, tablice su, zbog velikog broja i opsega, samo navedene kao prilog, no nisu priložene. Uvid u sve navedene tablice moguć je u Uredu voditeljice Knjižnice.

15. Tablice literature za preddiplomski jednopredmetni studij Njemački jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
16. Tablice literature za preddiplomski dvopredmetni studij Njemački jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
17. Tablice literature za diplomski jednopredmetni nastavnički studij Njemački jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
18. Tablice literature za diplomski dvopredmetni nastavnički studij Njemački jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
19. Tablice literature za diplomski dvopredmetni prevoditeljski studij Njemački jezik i književnost u ak. god. 2019/2020.
20. Tablice literature za preddiplomski dvopredmetni studij Pedagogija u ak. god. 2019/2020.
21. Tablice literature za diplomski dvopredmetni studij Pedagogija u ak. god. 2019/2020.
22. Tablice literature za preddiplomski dvopredmetni studij Povijest u ak. god. 2019/2020.
23. Tablice literature za diplomski dvopredmetni nastavnički studij Povijest u ak. god. 2019/2020.
24. Tablice literature za preddiplomski dvopredmetni studij Povijest umjetnosti u ak. god. 2021/2022.
25. Tablice literature za preddiplomski jednopredmetni studij Psihologija u ak. god. 2019/2020.
26. Tablice literature za diplomski jednopredmetni studij Psihologija u ak. god. 2019/2020.
27. Tablice literature za preddiplomski i diplomski dvopredmetni nastavnički studij Sociologija u ak. god. 2021/2022.